

ΑΝΑΓΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η είσοδος του νέου χρόνου 1979, για το οποίο η εφημερίδα μας στέλλει τις καλλίτερες ευχές της στους συνδρομητές και αναγνώστες της, επιβάλλει μια σύντομη αναδρομή στο παρελθόν, εξέταση των συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή μας, σε καιρίους τομείς της ζωής και χάραξη κατευθυντήριων γραμμών, σκοπών και δραστηριοτήτων.

Η θερμή υποδοχή που επεφύλαξαν στην εφημερίδα οι Ζαγορίσιοι και ιδιαίτερα οι απόδημοι, είναι μια απόδειξη του ενδιαφέροντος που υπάρχει απ' όλους γύρω από τα προβλήματα του Ζαγοριού, αλλά και της έφεσσης, εκ μέρους των ξενιτεμένων κυρίως, να επανασυνδεθούν με τις ρίζες της καταγωγής τους, να ξαναζήσουν αλησμόνητες στιγμές του παρελθόντος ή και να γνωρίσουν ακόμη —οι νεώτεροι— αυτό που ονομάζεται Ζαγορίσιος πολιτισμός και παράδοση. Η ένθουσιώδης λοιπόν υποδοχή είναι ένα πολύ θετικό σημείο για την όλη πορεία της εφημερίδας, που υπηρετεί πολύπλευρα την υπόθεση του Ζαγοριού. Ταυτόχρονα δημιουργεί στη Συντακτική Επιτροπή και τους επίλεκτους συνεργάτες της, που προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες, έστω κι' αν δεν μετέχουν στην Έπιτροπή, υποχρεώσεις για μια όσο το δυνατό πληρέστερη ανταπόκριση στις προσδοκίες που στήριξαν στην εφημερίδα οι χιλιάδες αναγνώστες της.

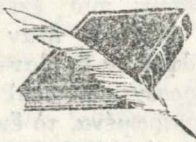
Μπορούμε τώρα, με τη λήξη του 1978, να ερμηνεύσουμε και τα αίτια που δημιούργησαν τόσο στενό σύνδεσμο μεταξύ των Ζαγορίσιων και της εφημερίδας. Είναι πρώτα η κάλυψη έως καινού που υπήρχε στο χώρο της δημοσιογραφικής εκπροσώπησης της περιοχής, πράγμα που δεν συνέβαινε μ' άλλες περιοχές του Νομού. Οι Ζαγορίσιοι ζητούσαν την εφημερίδα τους, γι' αυτό και δεν είναι υπερβολή εκείνο που γράφουν πολλοί, ότι δηλ. περιμένουν με λαχτάρα κάθε φύλλο της. Η ικανοποίηση ύστερα που αισθάνθηκαν οι Ζαγορίσιοι με την ανασύσταση και προβολή, στο μέτρο του δυνατού, των προβλημάτων

που απασχολούν την περιοχή και η υπόδειξη σχετικών λύσεων, αποτέλεσε δεύτερο στοιχείο που ένωσε στενά εφημερίδα και αναγνώστες της. Είναι ακόμη και όλο εκείνο το πολύτιμο υλικό που δημοσιεύεται κάθε φορά στην εφημερίδα και που προβάλλει την πνευματική και πολιτιστική μας παράδοση και που θα άρκούσε αυτό και μόνο να δικαιολογήσει την ύπαρξη μιας εφημερίδας. Βασικός παράγοντας στάθηκε τέλος και η διαπίστωση ότι η εφημερίδα δεν έχει καμιά σχέση με προσδοκίες υλικών και άλλων ωφελημάτων κι' ούτε εκδόθηκε για κερδοσκοπικούς σκοπούς. Το αλάθητο κριτήριο των χιλιάδων αναγνωστών μας διεπίστωσε τι ακριβώς συμβαίνει με την έκδοση και γι' αυτό συμπαραστάθηκαν κατά τρόπο συγκινητικό. Γιατί είναι απόλυτα βέβαιο ότι η οποιαδήποτε ενίσχυση προς την εφημερίδα θα χρησιμοποιηθεί για το ποιοτικό της ανέγερμα, για την αύξηση του αριθμού των σελίδων της, για την πλουσιότερη εικονογράφηση της, σε τελευταία ανάλυση για την καλλίτερη εξυπηρέτηση των στόχων που επιδιώκει.

Για τους στόχους αυτούς έχουμε κατ' επανάληψη μιλήσει. Αποβλέπουμε, σε συνεργασία μ' όλους τους παράγοντες που εκπροσωπούν το Ζαγόρι, να συμβάλουμε στην επιτυχία κάθε προσπάθειας που κατατείνει στην ανάπτυξη της περιοχής μας, με παράλληλη προβολή της Ζαγορίσιας μας κληρονομιάς για φρονητισμό και καλλιέργεια. Για την επίτευξη των σκοπών αυτών τείνουμε χέρι και συνεργαζόμαστε μ' όλους, μακριά από υπολογισμούς, σκοπιμότητες και πολιτικές δεσμεύσεις. Παραβλέπουμε τα καθημερινά, που σήμερα εμφανίζονται έτσι κι' αλλιώς, κι' αγωνιζόμαστε ανυστερόβουλα, χωρίς όποιεσδήποτε εμπλοκές και προεκτάσεις, να υπηρετήσουμε, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για το συμφέρον του Ζαγοριού, το παρόν, και κυρίως να προετοιμάσουμε ένα καλλίτερο μέλλον για το Ζαγόρι που ασφαλώς δικαιούται καλλίτερη τύχη, απ' αυτή που

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ 2η ΣΕΛ

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΜΑΣ

Πάρα πολλοί είναι οι λόγοι που μπορεί να σπρώξουν στη μελέτη της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και χωροδομίας ορισμένου γεωγραφικού χώρου. Στην περίπτωση μας αυτός ο χώρος είναι το Ζαγόρι. Θα αναφέρουμε μερικούς απ' αυτούς που ξεφεύγουν από τους καθαυτά προσωπικούς λόγους.

Και πρώτα απ' όλα τα πλούσια διδάγματα που θα είχαμε μελετώντας την παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Ύστερα μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, να δρεί η διδασκαλία της λαϊκής αρχιτεκτονικής μια θέση στο σημερινό σχολείο. Ακόμη ότι η αναγέννησή της θα μετράζε, κα-

τά ένα μεγάλο μέρος, την επαναληπτική αρχιτεκτονική της πολυκατοικίας. Επίσης στη χρησιμοποίηση π.δ. «εύκολων» και π.δ. «φθηνών» υλικών καθώς και στη συντήρηση και αναστήλωση ιστορικών μνημείων.

Αλλά καλύτερα να προχωρήσουμε για να δούμε τι είναι παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Υπάρχει λοιπόν μια «αρχιτεκτονική» σε κάθε τόπο όσο μικρός και αν είναι αυτός, που δεν αναφέρεται μέσα στις εγκυκλοπαίδειες, που δεν δημιουργήθηκε πάνω σε κάποιο σχεδιαστήριο, ούτε διδάχτηκε σε κάποιο σχολείο κι' αυτό γιατί έγινε

ΖΑΓΟΡΙΣΙΟ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΟΣ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ

Αρχιτέκτων D.P.L.G.

χωρίς αρχιτέκτονα.

Αυτή λοιπόν είναι η παραδοσιακή δοχτεκτονική που μέχρι τώρα άγνοήθηκε συστηματικά και που χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα από τόπο σε τόπο. Τρομοκρατημένος ο άνθρωπος της σημερινής εποχής είδε γεμάτος έκπληξη μια «εθνική αρχιτεκτονική» χαρακτηριζόμενη από την πολυκατοικία να περνά παντού σε όλα τα μήκη και τα πλάτη, σε όλα τα κλίματα και τα υψόμετρα, καταστρέφοντας στο πέρασμά της αυτό που δημιουργήθηκε σε τόσα πολλά χρόνια.

Θα μπορούσε να πει κανείς στη συνέχεια ότι αυτό που χαρακτηρί-

ζει ιδιαίτερα την παραδοσιακή αρχιτεκτονική είναι η έλλειψη αρχιτέκτονα. Το Ζαγόρι βέβαια δεν χτίστηκε από τους ίδιους τους Ζαγορίσιους, αλλά το Ζαγορίσιο σπίτι και ο οικισμός είναι αποτέλεσμα της κοινωνικής του οργάνωσης. Η Ζαγορίσια αρχιτεκτονική μαρτυρά την εξαιρετική χρησιμοποίηση των υλικών του τόπου και απάντα τέλεια στις κλιματολογικές συνθήκες του. Βλέπουμε ακόμη στο Ζαγόρι ότι η κατοικία απάντα στις απαιτήσεις και τις ανάγκες του ανθρώπου με σφή οικονομία. έρχεται δε σε συμφωνία

• Συνέχεια στη σελίδα 11

ΤΟ ΡΙΖΑΡΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΩΤΕΡΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ

1. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας κ. Βαρδινογιάννη απομακρύνθηκε από τις θέσεις του Γενικού Διευθυντού Ορησκειμάτων του Υπουργείου Παιδείας και του Κυβερνητικού Επιτρόπου στη Ριζάρειο Σχολή ο κ. Φειδίας.

Αυτό είναι ένας καλός οίονος για τα πράγματα της χειμαζόμενης Σχολής.

Με την παρουσία του είχε συντελέσει να φθάσει στο τελευταίο σκαλί της υποδομίσσεως της ή Ριζάρειο Σχολή.

Η Σχολή φυσικά είχε πάρει τον κατήφορο από το 1945, όταν εξομοιώθηκε με τις άλλες Ίερατικές Σχολές. Στις ημέρες ωστόσο του κ. Φειδία με τη μετατροπή της σε τετρατάξιο Εκκλησιαστικό Λύκειο έφθασε στα μη περαιτέρω, έφθασε για βέβαιο κλείσιμο σε λίγα χρόνια.

Στις ημέρες ακόμα του κ. Φειδία ο Όργανισμός της Σχολής που προβλέπει την ίδρυση και λειτουργία στο χωριό των Ριζάρειων διαιρητικό εργαστηρίου σύμφωνα με το θέλημά τους, στάθηκε αδύνατο να έγκριθεί. Ένα έξιμηνο και πιά πολύ μάταια του γίνονταν επικλήσεις να επικυρώσει τον Όργανισμό με την υπογραφή του.

Τη θέση του πήρε, όπως μαθαίνουμε, ο κ. Τρωγιάννης, Καθηγητής του Έκκλησιαστικού Δικαίου στη Νομική Σχολή. Πρώτη πράξη του ήταν να έγκριθεί ο Όργανισμός μαζί και το διαιρητικό Κέντρο στο Μονοδένδρι.

Και κάτι άλλο έχουμε να προσθέσουμε, που είναι και το πιο σημαντικό.

Ελπίδες αρχίζουν να αναθάνουν για τη Ριζ. Σχολή και το μέλλον της. Ελπίδες δημιουργούνται ότι θα βρεθεί η Σχολή τον παλιό της καλό δρόμο που ακολούθησε 100 χρόνια — 1844 έως το 1940 —, να γίνει και πάλι δηλ. το άριστο και ωφελιμώτατο απ' όλα τα εκπαιδευτήρια στην Ελλάδα, όπως το όμολογούσαν όσοι παρακολουθούσαν την πορεία της Σχολής.

Δυστυχώς τα τελευταία τριάντα χρόνια είχε παρερμηνευθεί η βούληση του διαθέτη για τη μορφή λειτουργίας της Σχολής του, που για δέκατο της είχε την επιστημονική μόρφωση της νεολαίας με τις ελπίδες και την επικάλυψη του Έκκλησιαστικού παράγοντα και όχι ιδιοκατασκευάσματα σχολείων εμπνευσμένα και ποδηγετημένα από άριστους εκτελεστές Ριζ. Ίδρυματος επικουρούμενος από τις σφές κεφαλές του Υπουργείου Παιδείας. Είναι τα ιδιοκατασκευάσματα, που μετέφρασαν τη Ρ. Σχολή από σχολείο περιωπής και υψηλής ποιότητας σε λόχο διερχομένων,

όπως έχει χαρακτηρίσει τη Σχολή διακεκριμένος εκπαιδευτικός — Σύμβουλος της Σχολής — με διοικητές του λόχου 6 λυκειαίους και 5 γυμνασιάρχες, κάτι που δεν έχει γίνει έως τώρα στα εκπαιδευτικά χρονικά της Ελλάδας.

Η Ριζ. Σχολή χωρίς να μετασχηματισθεί σε εκπαιδευτικό Ίδρυμα εκσυγχρονισμένο με προοπτική να φθάσει το Αμερικανικό Κολλέγιο, το σχολείο Άναβρύτων, τα πειραματικά σχολεία Αθηνών και Θεσ/νίκης πάντα με την επικάλυψη της Έκκλησίας, όπως ήθελε ο Γεώργιος Ριζάρης, δεν έχει νόημα ύπαρξής. Μόνο μ' αυτό τον τρόπο είναι δυνατό να ανταποκριθεί στην αληθινή βούληση του διαθέτη ή Σχολή, αλλά και του αδελφού Μάνθου.

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΛΑΜΠΡΙΔΗ

Τον τρόπο είναι δυνατό να ανταποκριθεί στην αληθινή βούληση του διαθέτη ή Σχολή, αλλά και του αδελφού Μάνθου.

Ο κ. Υπουργός της Παιδείας επισκέφτηκε τη Ρ. Σχολή. Είθε, έμφορσε προσωπική γνώμη για τις δυνατότητες ανάπτυξης και μετασχηματισμού της Σχολής. Θα θέληση να συνδέσει το όνομά του με το πέρασμά του από το Ίδρυμα Παιδείας για να γίνει ή Ριζάρειο Σχολείο πρότυπο, στο οποίο να συρρέει για μόρφωση, διπλ. πνευματικότερο και καλύτερο σπουδαστικό υλικό υπάρχει πρώτα από την πατρίδα των Ριζάρειων και έπειτα από την άλλη Ελλάδα; Θα το ιδούμε πολύ σύντομα.

2. Η Αντιδικία Πολιτείας και εκπροσώπων του Ίδρυματος που κρατάει χρόνια ατελείωτα και έγινε αληθινή γάγγραινα με αδικούντα το Έλληνικό Δημόσιο βρίσκεται στο τέλος της, όπως έγκυρα πληροφορούμαστε.

Το πιο σπουδαίο περιουσιακό στοιχείο του Ίδρυματος που βρίσκεται στην καρδιά της Αθήνας, Β. Σοφίας 24, και που είναι σε έκταση 29 στρέμματα, από τα οποία πήρε και χρησιμοποίησε έως τώρα 11 στρέμματα ή Πολιτεία για τη διάνοξη της Λεωφόρου Β. Κων/τίνου και το δρόμο των Ριζάρειων πρόκειται να ανταλλάγη με εκχώρηση από το Δημόσιο των κτημάτων α) της Ιονίου Σχολής, Ακαδημίας και Χαρ. Τρικούπη, 6) του Αγροτικού Οικοτροφείου Ιωαννίνων με τον περίγυρο του συνολικής έκτασης 18 στρεμμάτων και γ) 17) στρεμμάτων που διαμορφώνονται εις γήπεδα στο χώρο κοντά στο Ίπποδρόμιο.

Η συμφωνία θεωρείται έτεροβαρής με όφελιμο το Δημόσιο. Δυστυχώς δε μπορεί να γίνει διαφωτιστικά. Τα πράγματα έχουν φθάσει σε αδιέξοδο. Η Πολιτεία

έχει σχεδιάσει και αποφασίσει αμετάκλητα τα έναρπόμενα 18 στρέμματα του Ριζ. γηπέδου να τα ενσωματώσει με τον παρακείμενο δημόσιο χώρο για να φτιάσει εκεί το Πνευματικό Κέντρο. Να αυξήσει τα ανταλλάγματα, κατηγορηματικά το άποκλείει ή Πολιτεία, γιατί υποστηρίζει και αποφαίνεται ότι τα εκχωρούμενα 17 στρέμματα στο Φάληρο κοντά στο Ίπποδρόμιο θα άποκτήσουν εντός ολίγου πολύ μεγάλη αξία.

Η απόφαση των εκπροσώπων του Ίδρυματος να φθάσει στο κλείσιμο της συμφωνίας με το Κράτος είναι απόλυτα δικαιολογημένη. Η παράσταση της εκκρεμότητας έπ' άοριστο και ή συνέχιση της αντιδικίας με το Κράτος μόνο ζημίες έχει να προσθέσει στο Ίδρυμα και σε καμμία περίπτωση να το ωφελήσει.

Αυτό έλοι το καταλαβαίνουν όσοι από πολλών καιρό παρακολουθούν και ζουν την διεκδικητική Πολιτείας - εκπροσώπων του Ίδρυματος.

3. Και έως εδώ αυτή την εξέλιξη πήραν τα Ριζάρεια πράγματα, σχετικά με τα δύο θέματα που αναφέραμε δηλ. τη μορφή λειτουργίας της Σχολής και το γήπεδο που δεν αξιοποιήθηκε έως τώρα από άνωπρόβλητα εμπόδια.

Υπολείπεται να αναφερθεί το τρίτο και το πιο μεγάλο θέμα αυτό που ενδιαφέρει κυρίως και πρωτίτως τους συμπατριώτες του Ριζάρη. Με την άρξάμενη αξιοποίηση ενός γηπέδου της Σχολής στον Πειραιά, τη μελετώμενη αξιοποίηση άλλου γηπέδου της στην Κατερίνη καθώς και την άμεσως επικείμενη αξιοποίηση του κτήματος της Ιονίου Σχολής ως φυσικής συνέπειας μεταξύ Πολιτείας και Ίδρυματος τα έσοδα του κληροδοτήματος θα πάρουν την ανιούσα. Πώς όμως θα διατεθούν αυτά;

Τι το πιο δίκαιο να γίνει ή διάθεση αυτών σύμφωνα με την άμεση κίνητη βούληση του διαθέτη Γεωργίου Ριζάρη, αλλά και του αταδελφού Μάνθου, ή όποια μπορεί να υλοποιηθεί και να κατοχυρωθεί έσαςι μόνο με τη δική μας προσφυγή στο αρμόδιο Έφετείο Αθηνών με τοσυσωμένη σε αίτηση σύμφωνα με το νόμο 455) 1976 «περί έπωφελεστέρως αξιοποίησης ή διαθέσεως των υπέρ κοινωνικού σκοπού καταλειφθέντων περιουσιακών στοιχείων κατά το άρθρο 109, παρ. 2 του Συντάγματος».

Γι' αυτό οι συμπατριώτες του Ριζάρη ετοιμάζονται από καιρό. Το σχέδιο της αίτησεως για το Έφετείο στοιχειοθετείται, συζητείται με τους δυο νομικούς που

ανέλαβαν τη μεγάλη υπόθεση, είναι έτοιμο να υποβληθεί, και αυτόν το μήνα. Από την έκδοση και τη δαση της πολυσήμαντης αίτησεως απ' το Έφετείο Αθηνών εξαρτηθούν και όριστικοί πολλά σχετικά με τη διάθεση πόρων του Ίδρυματος στο μέλλον. Δε θα έπρεπε σ' αυτό το θέμα.

Πολύ σύντομα θα δοθούν σε θέση να δώσουμε συνοπτική περιχρήση της αίτησεως, πιστεύουμε ότι θα έχει καταστάσει στο Έφετείο Αθηνών.

Από της ενέργειας της Ενόςσεως Ζαγορισίων Αθηνών

Η Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Άκόμα ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Επίσης και το όπ' άρθ. 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Ός γνωστόν ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Ός γνωστόν ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Ός γνωστόν ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Ός γνωστόν ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Ός γνωστόν ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Ός γνωστόν ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Ός γνωστόν ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Ός γνωστόν ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

— Ός γνωστόν ή Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών, με το όπ' άρθ. 186) 187) 4.11.78 έγγραφο της Ζήτησε απ' την Ένωσις Ζαγορισίων Αθηνών Δυνάμενον την επηρεαστική των χωριών του Ζαγορίου. Ζαγορισίων Αθηνών μεταδόντων σε κατάλληλη μορφή, απ' τους κατοίκους του Ζαγορίου, των προγράμμάτων της Ε.Ν.Ε.Α.

ΤΑ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η ΛΗΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΚΑΜΝΕΛΙΟΥ

Τρία πουλιά μαύρα πουλιά (μουρ Μπουλουνάσινα) ψηλά στον Κουκουρούτσο (Κυρά Φραγκούλινα) Τώρα τηρεί τα Γιάννινα (1) κι τάλλο του Ζαγόρι (2) του τρίτου του καλύτερου μοιρολόγι κι' λέει Μας ήρ' ή Άνοιξη παρή του καλοκαιρι μαύρο Μας ήρ' ή' ο χεινόπαρος βαρύν φαρμακωμένος Κι, οι κλέπτες κάνουν σύνταξη αυτοί οι Νταβελαιοί Για να πατήσουν τα χωριά τρία κεφαλοχώρια τη Βίτσα του Τσιοπέλοβου το έρημου Σκαμνέλι τη Λάισα απέρασαν κι' σ' Σκαμνέλι μπαίνουν Πήραν μανδές μι παιδιά νιφάδες με τα τέλια πήραν τη Μπουλουνάσινα τριών μερών νυρούλα Πήραν και τη Φραγκούλινα με το πιδι στα χέρια Κι' ο Γέρο Ντούλης φώναξε χτύπησε την Καμπάνα Για συνταχίτε χωριανοί να ιδούμε τι θα γίνει οι κλέπτες μας λειμούριαξαν χόλασαν το χωριό μας Πήραν τη Μπουλουνάσινα τριών μερών νυρούλα Πήραν και τη Φραγκούλινα κι' αυτόν το Θεοράνη.

Σχ. Το 1880 ή συμμορία του Άποστολάκη, φτερό της μεγάλης συμμορίας των Νταβελίων πάτησε το Σκαμνέλι και το αλεμούριαζε» πήραν σλάβους τη νύφη του Μπολονάση και τη Γυναικα του Γιατρού Δ. Φραγκούλη με το παιδί της το Θεοράνη 5 χρονών. Η συμμορία των Νταβελίων έγινε ο τρόμος των Ζαγορισίων και πολλές άρχοντικές οικογένειες του Ζαγοριού άρχισαν να φεύγουν για τα Γιάννινα.

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ

Χαριτωμένη συντροφιά μου λέει να τραγουδήσω Κι' γώ τους λέω δεν μπορώ κι' αυτοί μου λέν τραγουδά Για πάστε με να σηκωθώ κι' βάλτε με να κάτσω Δώστε μου και γλυκό κρασί να πιώ για να θαρέσω να πω τραγουδά θλιβερά κι' παραπονεμένα Να πω για την άγάπη μου πουναι μακρυνά στα ξένα Παρηγοριά έχ' ο θάνατος και λησμοσίν ο χάρος Κι' ο ζωντανός ξεχωρισμός παρηγοριά δεν έχει Άλχημον κι' χαίρομαι θυμιομαι κι' λυπμαι βολές, βολές παραμυδι βολές αναστενάζω — Τι να της κάνω της καρδιάς της παραπονεμένης; Για να πιθάνω δεν μπορώ να ζήσω πώς να ζήσω; Νάχα τον ουρανό χαρτί τη θάλασσα μιλάει Να γράψω για τα ντέρτια μου κι' τα παράπονά μου. — Για φάτε πιέτε βρε παιδιά χαρίτε να χαρούμε Τούτον τον χρόνου τούν καλό τούν άλλο ποιός το ξέρει Για ζούη' για πιθαίνουμε για σάλλον τόπο πάμε.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΝΙΟΝΥΜΦΗΣ

(Ίστορικό πριν την κατάκτηση)

(Χορός τρία κι' ένα)

Έννα χιλιάδες άρχοντιά, με μόσχον με μόσχον Πάνουν να πάρουν νύφη, με φούντα καριοφύλλι Το συχαριό στείλαν με μόσχον με μόσχον Μ' ένα χρυσό μαντήλι με φούντα καριοφύλλι Κι' ο συχαριός έφτασε με μόσχον με μόσχον Τό λάβαρο σηκώνει με φούντα Καριοφύλλι Κάτω στα πέντε μάγαρα με μόσχον με μόσχον στα Ξη λιθαρίσια με φούντα καριοφύλλι Κι' νύφη ήταν άρωστη βαριά για να πιθάνει μπαίνουν κι' βγαίνουν οι γιατροί κι' γιατρεία δέ βρίσκουν μπαίνει κι' βγαί' ή μάνα της τραβάει τα μάγουλά της

Τουρισμός

και τοπικές έπιτροπές

Σε προηγούμενο άρθρο μας, γράφαμε γενικά, ότι ο Τουρισμός που εισέβαλε τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, αναμφισβήτητα είχε τις καλές του όψεις του.

Όμως έπισημάναμε ταυτόχρονα και τα διάφορα προβλήματα που ανέκυψαν και που αυτά τα χαρακτηρισμένα σαν αναπόφευκτα, και που πρέπει να λυθούν, όσο το δυνατόν πιο σύντομα.

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΣΤΑΡΡΑ

Πολλά είναι τα ευεργετήματα έν γενεί από τον Τουρισμό, για όλη την χώρα, αλλά και ιδιαίτερα για το Ζαγόρι μας.

Δέν είναι μόνο το συνάλλαγμα και τα πολλά ή λίγα χρήματα που αφήνουν οι Τουρίστες στο Δημόσιο Ταμείο και στα διάφορα καταστήματα, στα μαγαζιά, στα μαγαζάκια και στα σπίτια —κοιτώνες των χωριών. Είναι επί πλέον και ή κίνηση και ή ζωντάνια, που δίνει σε όλη την περιοχή ο Τουρισμός, στοιχεία απαραίτητα για την ύπαρξη και διατήρηση του Ζαγοριού.

Από τις αδυναμίες που παρουσιάζονται, έπισημάναμε τότε το θέμα του παρακαρίματος των διαφόρων τροχοφόρων, που κάθε μέρα πληθαίνουν, ως και το θέμα της ρυπάνσεως, που είναι ζωτικότατο, για την άποφυγή της μόλυνσεως του περιβάλλοντος.

Αλλά και άλλα προβλήματα προκύπτουν, όπως τα της διατροφής και διαμονής και ακόμα προβλήματα ήθους και έθιμων. Επίσης το θέμα της έν γένει ήσυχίας στο χωριό, γιατί δέν είναι σωστό να μεταφερθούν και στα χωριά μας οι θόρυβοι των πόλεων με τα λαλίστατα κασσετόφωνα, τα Τζούκ Μπόξ και τα παρόμοια.

Όλα αυτά απαιτούν έγκαιρη και προγραμματισμένη αντιμετώπιση, για να υπάρξει ζεστή ατμόσφαιρα και να μην ήσυχία αναστρέφει και συνάπαξη, μεταξύ Τουριστών και ντόπιου πληθυσμού.

Ανάγκη λοιπόν να δημιουργήσουμε τον Τοπικό Φορέα, που θα καταπαστεί με τα θέματα αυτά και θα δίνει λύσεις κατά το δυνατόν ικανοποιητικές. Γι' αυτό θέλουμε στο προηγούμενο άρθρο μας την δημιουργία Τοπικών νυρούλα κι' έρχομαι φτάνουν οι συμπεθέροι Για σήμα κι' έρχεται ο γαμπρός ήρθε για να οι πάρει Κι' άν ήρθαν καλώς έφωσαν καλώς τους να κοπάσουν Για δώστε τους να φάν να πιούν κρασί για να γλεντήσουν Κι' πάστε τα χρυσά κλειδιά άχτη δική μου τσέπη Κι' άνοιξε το σεντόνι μου κι' πάστε τα προικιά μου κι' δώστε τη μικρότερη νύφη για να την πάρουν κι' φέρετε μ' λίγο το γαμπρό να τον γλυκοφιλήσω δώπου να βγει ή νυφούλα μου τα μάτια μου να κλείσω.

κών Τουριστικών Έπιτροπών, κατά Κοινότητες και Συντοκισμούς. Σήμερα γράφουμε πλατύτερα, ότι οι Τουριστικές αυτές Έπιτροπές, μπορούν και πρέπει να διοριστούν από τον Ε.Ο.Τ. ή από την Νομαρχία, για να έχουν κύρος ύπαρξεως, με πρόταση των Κοινοτικών Συμβουλίων και των Τοπικών Πολιτιστικών Συλλόγων, που υπάρχουν σχεδόν σε κάθε χωριό.

Σάν μέλη μπορούν να υποδειχθούν ο Παπάς, ο Δασκαλός, ο Γραμματέας, ο Άγροφύλακας, καθώς και άλλοι χωριανοί, άρκει να ενδιαφέρονται για τα αναγκαίοντα προβλήματα από τον Τουρισμό.

Οι Έπιτροπές αυτές θα υποδείξουν χώρους παρακαρίματος, άνεγερση, προσθήκη ή έπισκευή άφροδεντρών, προμήθεια και τοποθέτηση δοχείων άπορριμμάτων. Αυτές θα συστήσουν και θα επιδώσουν, σεμνή και εύπρεπή εμφάνιση των ξένων Τουριστών στο χωριό, σεβασμό προς τα ήπάρχοντα περιουσιακά στοιχεία, αλλά και προς τον ντόπιο κάτοικο, τον άφρανή αυτό ήρωα του Ζαγοριού.

Αυτές θα φροντίσουν για την εξέγερση των απαιτούμενων χρημάτων των από τα Κοινοτικά Ταμεία και τους Πολιτιστικούς Συλλόγους, έπ' όσον υπάρχει οικονομική εύχέρεια, και όταν τα Ταμεία αυτά άδυνατούν, από το Νομαρχιακό Ταμείο και πρό παντός από τον Ε.Ο.Τ. που έπαναλαμβάνω, τα έσοδά του πρέπει να είναι ανταποδοτικά, για να φέρουν σε πέρας το δύσκολο, αλλά σωτήριο για τα παραδοσιακά μας χωριά, έργο τους.

Και ακόμα οι Τουριστικές Έπιτροπές, θα φρονάξουν και θα διαλαλήσουν προς την Διοίκηση έν γενεί σ' όλη την Ιεραρχία της, ότι εκεί, που ύστερα από πολλώρες σωτηρίες στην Βουλή συμπεριέλαβαν με ιδιαίτερη παράγγραφο, στην Β' Βιομηχανική Ζώνη, την Μουργιάνα, τον Μπόζοβο και την Νεμερτσικα, δηλαδή την Άρειτική λουρίδα των 20 χιλιομέτρων, μπορούσαν και είχαν άπορρόεσι να δίνουν και τα χωριά του Ζαγοριού στην ίδια ζώνη Ε', αυτά που ή ίδια ή Διοίκηση τα κήρυξε παραδοσιακά και διατηρητέα σαν τόπους ιδιαίτερου κάλλους.

Ας μεριμνήσουν να γίνει ή προσθήκη τώρα, γιατί ποτέ δέν είναι άργα.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΖΩΚΑΣ

ΑΤΟΜΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ - ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ - ΑΝΑΓΚΗ ΕΠΑΝΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ - ΑΛΛΑΓΗ ΛΑΣΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

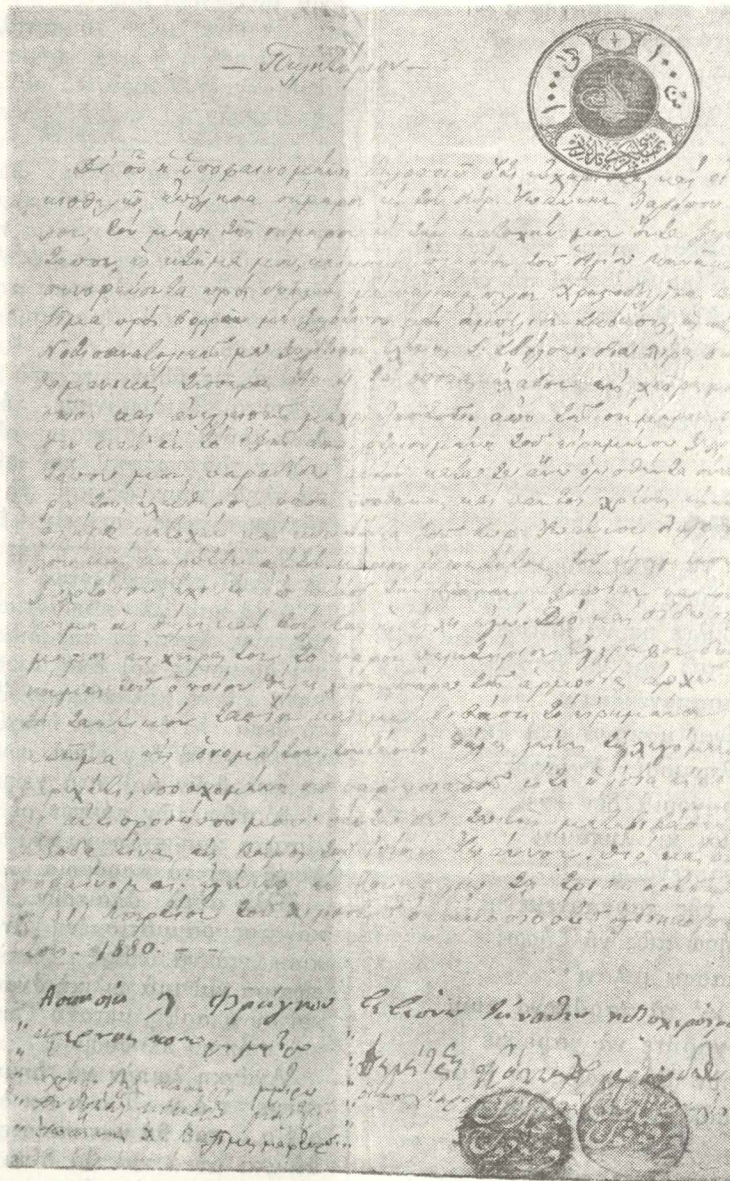
ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΕΝΑ
ΣΑΝ «ΑΝΕΠΙΔΕΚΤΑ»
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΥ

Η παραπάνω απορριπτική απόφαση γράφει ότι «τα προσαχθέντα στοιχεία δεν εκπλήρουν επαρκώς». Για καταποσίμω των αναγνωστών και όλων των Ζαγορίσιων θα παραθέσω λεπτομερείς όλα τα στοιχεία που έχω σαν τίτλους ιδιοκτησίας για να κρίνει ο καθένας πόση καταπάτηση γίνεται της ατομικής ιδιοκτησίας των Ζαγορίσιων από μέρος του Κράτους. Τα στοιχεία που έχω εγώ, καθώς τέτοια έχουν και άλλοι Ζαγορίσιοι που δεν κήνουν τα σπύτια τους είναι έγγραφα παλιά, με τα οποία κατοχυρώνονται ή ιδιοκτησία στα κτήνη κτήματα κατά τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Για τα χοτζέτια θα γίνει λόγος παρακάτω. Τα έγγραφα αυτά είναι 5 πολιτάρια που παρατίθενται παρακάτω κατά χρονολογική σειρά:

Ε γ γ ρ α φ ο Α' Γραμμένο πάνω σε χαρτί με σφραγιστό τούρκικο χαρτόσημο:

Δι' ου ή υποφαινόμενη δηλοποιώ, ότι ευχαρίστω και οικειοθελώς επώλησα σήμερα εις τον Κύρ Ιωάννην Λαζαρίδου τον μέχρι της σημερινής εις την κατοχήν μου όντα ξυλότοπον, ως κτήμα μου, κείμενον πλησίον του Αγίου Μηνά και συνορεύοντα προς δυσμάς με παλιόμπελον Χριστοδουλίνης Βαζίμα, προς βορράν με ξυλότοπον και άμπέλιον Σκόκου, ως και Νοτιοανατολικώς με ξυλότοπον Έλένης Ι. Σβόλου, δια λίρας θωμανικής τέσσαρας άρ. 4, τις όποιες έλαβον εις χείρας μου σφάς και άνελλειπείς μέχρι λεπτού από του σημερινού θέν και εις το εξής απαλλοτριούμενη του ειρημένου ξυλότοπου μου, παραδίδω αυτόν κατά τα άνω ορισθέντα σύνορά του, ελευθερον πάσης υποθήκης και παντός χρέους εις την πλήρη κατοχήν και κυριότητα του Κύρ Ιωάννου Λαζαρίδου και κηρύττω αυτόν κύριον ιδιοκτήτην του ειρημένου ξυλότοπου, έχοντα επ' αυτού την πάσαν εξουσίαν να τον κάμει ως θέλει και δούλεται, ως άλλη εγώ. Διό και δίδω σήμερα εις χείρας του το παρόν πωλητήριο έγγραφον δύναμι: του όποιου θέλει λάβει παρά της άρμόδιας αρχής το τακτικόν ταπίον και μεταδίδάσει το ειρημένον κτήμα εις όνομά του, τοτέστι θέλει γίνει το λεγόμενον φερεχάτι, υποσχόμενη να παρουσιασθώ είτε ή ίδια, είτε δι' αντιπροσώπου μου πάντα εις τά της μεταδίδσεως έξοδα είναι εις άδρας του ίδιου Ιωάννου. Δι' ο ή υποφαινόμενη.

Εγένετο έν Κουκουλίφ τη τριακοστή πρώτῃ (31) Μαρτίου του χιλιοστού οκτακοστοστού ογδοηκοστού έτους (1880)
Ασπασία Α. Φράγκου δεσπόνη
αστερός κοκορός μαρτυρώ
Χριστόδουλος κοκορός μαρτυρώ
Ανδρέας κόκορος μαρτυρώ
Ιωάννης Χ. Βαζίμας μαρτυρώ
Δημήτριος Κόκορος μαρτυρώ
Οί μουχαροδημογέροντες Κουκουλίου
(Τ.Σ.) (Τ.Σ.)
Σημ. Τό έγγραφο αυτό παρατίθεται και φωτοτυπημένο.

Ε γ γ ρ α φ ο Β'
Πωλητήριο

Διό όποιου δηλοποιώ ή υποφαινόμενη Μελομένη θυγάτηρ της Βασιλικής Τσαρίμιννας κάτοικος Κουκουλίου, ύπηκόος θωμανίας, και τά γυναίκεια επαγγελιομένη, ότι σήμερα οικειοθελώς και άπαράβιαστος επώλησα ως μόνος κληρονόμος της πατρικής και μητρικής μου περιουσίας, τον τόπο υπό την ιδιότητα ταύτην και κατοχήν μου κείμενον εις θέσιν κουσαρία και συνορεύοντα άφ' ενός μέρους με τόπον Σκόκου και Παπα-

τούλιννας και Αναστασίου Κρίτσου και Ιωάν. Κατζ. Αναστασί-
ου, άφ' έτέρου με δρόμον και τόπον Κούφροσύνης Στεφ. Ντέρα, άφ' έτέρου με τον τόπον Κων/νου Κοκκόρου και Αριστείδου Αλεξοπούλου και άφ' έτέρου με μύλον του ίδιου Ιωάννου Λαζαρίδου, τον ειρημένον τόπον επώλησα λέγω σήμερα ευχαρίστως εις τον κ. Ιωάννην Λαζαρίδην δια μεντζίτια άργυρά τρία άρ. 3, τά όποια έλαβον παρά του ίδιου μετρητά. Διό εγώ μεν αποξενούμαι παντός δικαίματος ιδιοκτησίας επί του ειρημένου τόπου, ο δέ αγοραστής αυ-

σέτι ή υποφαινόμενη Μελομένη εις πρώτην ευκαιρίαν να μεταβή εις Ιωάννινα, να δώσω το παρόν πωλητήριο ειρημένον τόπον, υποχρεούμεθα να τώ επιστρέψωμεν τά ρηθέντα (4) Ναπολεόντα προσθέντας και άλλα (4) Ναπολεόντα το όλον όχτο Αρ. 8 προς άμοιβήν του και τιμωρίαν μας' υποχρεούμαι δέ προς έτι ή υποφαινόμενη Άννα εις πρώτην ευκαιρίαν μου να μεταβώ εις Ιωάννινα, να δώσω το τακρίρι εις την Σεβ. Κυβέρνησιν δια να έδωγ' επ' όνόματί του και το βασιλικόν ταπίον.

ΚΩΣΤΑ Π. ΛΑΖΑΡΙΔΗ

Δι' ο εις ένδειξιν και ασφάλειαν του αγοραστού κ. Ιωάννου Λαζαρίδου εγένετο το παρόν πωλητήριο έγγραφον, όπερ ύπογραψαν παρ' έμού και παρ' αξιοπίστου μαρτύρων μαρτυρηθέν έδδθη ισχύ, να ισχύη έν παντί τόπω και ισχύος, εις ο και ύπόψη μου. Στο τέλος από το έγγραφο και πάνω σε δύο τούρκικα χαρτόσημα κολλημένα σ' αυτό ηρονται:

«Έν Κουκουλίφ την 9 Δεκεμβρίου 1902

Μελομένη Μάνου Τσαρίμιννας άγίας υπογράφου και χείρας Δημητρίου Νεστορίδου, σης και μαρτυρώ.

Ταρίμιννα Χρ. Βαζίμα μαρτυρώ ως άγράφου δια χείρας Δημητρίου Νεστορίδου υπογράφου και χείρας Δημητρίου Νεστορίδου, σης και μαρτυρώ.

Ε γ γ ρ α φ ο Γ'
Πωλητήριο

Διό του όποιου δηλοποιώ ή υποφαινόμενη Άνα θυγάτηρ της Λέννης Ιω. Καραχασάνη, κάτοικος Κουκουλίου ύπηκόος θωμανίας, τά γυναίκεια επαγγελιομένη, σήμερα οικειοθελώς και άπαράβιαστος επώλησα ως μόνος κληρονόμος της πατρικής και μητρικής μου περιουσίας τον τόπον υπό την ιδιότητα ταύτην και κατοχήν μου κείμενον εις θέσιν Αγίου Μηνά συνορεύοντα προς ανατολάς με της ίδιας Άννας Καραχασάνη και Κουτούζη, προς βορράν με του Κόστα Τολιδού και μετά του Σκόκου, προς διζμάς μετά του ίδιου Ιω. Λαζαρίδου και Βασιλίκης Τσαρίμιννας, προς νότον με του Κων και Σκόκου' τον ειρημένον τόπον επώλησα μετά την έπισημίνην ένε σε έδρασκετε σήμερα δια της Αρ. 4 Ναπολεόντα ευχαρίστω εις τον Κον Ιωάννην Λαζαρίδην τά όποια έλαβον παρά του ίδιου μετρητά. Διό εγώ μεν αποξενούμαι παντός δικαίματος ιδιοκτησίας επί του ειρημένου τόπου, έδω άρραστή αυτού Κος Ιω. Λαζαρίδης θέλει εισθε το λοιπό τέλειος ιδιοκτήτης και οικοκύρης αυτού, να κτήνη και διαθήκη άφ' ενός μέρους, όποτε παρά τινός των σφ'...

Ατομική ιδιοκτησία στο Ζαγόρι

ών μου, όποτε παρ' έμού και τον τέκνον μου, εάν δέ μετανοήσω ή εγώ ή κανείς των συγγενών μου και θελήσωμεν να παραλάβωμεν πάλιν τον πωληθέντα ειρημένον τόπον, υποχρεούμεθα να τώ επιστρέψωμεν τά ρηθέντα (4) Ναπολεόντα προσθέντας και άλλα (4) Ναπολεόντα το όλον όχτο Αρ. 8 προς άμοιβήν του και τιμωρίαν μας' υποχρεούμαι δέ προς έτι ή υποφαινόμενη Άννα εις πρώτην ευκαιρίαν μου να μεταβώ εις Ιωάννινα, να δώσω το τακρίρι εις την Σεβ. Κυβέρνησιν δια να έδωγ' επ' όνόματί του και το βασιλικόν ταπίον.

Δι' ο εις ένδειξιν και ασφάλειαν του αγοραστού Κον Ιωάννου Λαζαρίδου εγένετο το παρόν πωλητήριο έγγραφον, όπερ ύπογραψαν παρ' έμού και παρ' αξιοπίστου μαρτύρων μαρτυρηθέν έδδθη ισχύ, να ισχύη έν παντί τόπω δικαιοσύνης και ύποφαινόμεναι.

Κουκούλιον τη 28 Απριλίου 1908.

Πάνω δέ στο έγγραφο είναι κολλημένο Τούρκικο χαρτόσημο και πάνω σ' αυτό οι εξής ύπογραφές:

«Μελομένη Μα. Τσαρίμιν ως άγράφου την υπέγραφα με λόγον της εγώ ο Δημήτριος Νεστορίδης, σης και μαρτυρώ.

Ταρίμιννα Χρ. Βαζίμα ως συγγενής μαρτυρώ, ως άγράφου με λόγον της την υπέγραφα εγώ ο Δημήτριος Νεστορίδης».

Ε γ γ ρ α φ ο Δ'

«Πωλητήριο

Η κάτωθεν ύποφαινόμενη Θεοδούλα Κ. Σιδιμπουλίου κάτοικος του χωριού Κουκουλίου του τμήματος Ζαγορίου, έχουσα υπό την άδιαφορονικήν κατοχήν μου εις θέσιν Αγίου Μηνά περιφέρεια Κουκουλίου έν ξυλότοπον, σης συνορεύει άφ' ενός μέρους με τόπον της εγγονής μου Ειρήνης Ι. Βακάμη, ές άλλου μέρους με τόπον της συγγενούς μου Άννης Κων. Βαζδέκη και έν το άλλο με δρόμον έν δέ των μερών όπου συνορεύει μετά της Άννης Κ. Βαζδέκη και Ειρήνης Ι. Βακάμη χωρίζεται και δια τείχου ως κάτοχος λοιπόν το άνωθεν τόπου, οικειοθελώς και άπαράβιαστος πολώ αυτόν σήμερα εις τον συγγενειαν μου κ. Ιωάννην Λαζαρίδην αντί δύο και ήμισυ μεντζιτών (άρ. 2 1/2) τά όποια και έλαβον παρ' αυτού και του λοιπού αποξενούμαι το ρηθέντος τόπου θέλει δέ εισθε τέλειος κάτοχος του λοιπού χωρίς να έχη το δικαίωμα να τον ένοχλήση κανείς έν των κληρονόμων μου ο κ. Ιωάννης Λαζαρίδης. Διό εγένετο το παρόν ύπογραψέν όπ' έμού και της εγγονής μου και δύο αξιοπίστων μαρτύρων. Κουκούλιον τη 6 Μαΐου 1911».

Και στο έγγραφο αυτό είναι κολλημένο Τούρκικο χαρτόσημο, πάνω στο όποιο γράφονται ακόμα και τά εξής:

«Η πωλούσα ερηνή Ι. Βακάμη Θεοδούλα Κωνσταντίνου Σιδιμπουλίου δια την άγράφου ύποσχεσιν παρά του εφημερίου Παπα - Ιωάννου

Οι μάρτυρες
Σταύρος Γ. Γατσούλας
Δημήτριος Νεστορίδης».

Καθώς είδαμεν παραπάνω στα πωλητήρια σημειώνεται ή ύποχρέωση που είχαν οι πωλητές να κα-

μου ή εγώ μετανοήσωμεν και θελήσωμεν να παραλάβωμεν πάλιν τον πωληθέντα ειρημένον τόπον, δεν θα έχομεν απέναντι εις την υμείν μόνον τον τοπο γίνεται προς άμοιβήν του και τιμωρίαν μας.

Διό εις ένδειξιν και ασφάλειαν του αγοραστού κ. Ιωάννου Λαζαρίδου εγένετο το παρόν πωλητήριο έγγραφον, όπερ ύπογραψαν παρ' έμού και αξιοπίστου μαρτύρων μαρτυρηθέν έδδθη ισχύ, να ισχύη έν παντί τόπω δικαιοσύνης και ύποφαινόμεναι.

Κουκούλιον τη 28 Απριλίου 1908.

Πάνω δέ στο έγγραφο είναι κολλημένο Τούρκικο χαρτόσημο και πάνω σ' αυτό οι εξής ύπογραφές:

«Μελομένη Μα. Τσαρίμιν ως άγράφου την υπέγραφα με λόγον της εγώ ο Δημήτριος Νεστορίδης, σης και μαρτυρώ.

Ταρίμιννα Χρ. Βαζίμα ως συγγενής μαρτυρώ, ως άγράφου με λόγον της την υπέγραφα εγώ ο Δημήτριος Νεστορίδης».

Ε γ γ ρ α φ ο Ε'

«Πωλητήριο

Η κάτωθεν ύποφαινόμενη Θεοδούλα Κ. Σιδιμπουλίου κάτοικος του χωριού Κουκουλίου του τμήματος Ζαγορίου, έχουσα υπό την άδιαφορονικήν κατοχήν μου εις θέσιν Αγίου Μηνά περιφέρεια Κουκουλίου έν ξυλότοπον, σης συνορεύει άφ' ενός μέρους με τόπον της εγγονής μου Ειρήνης Ι. Βακάμη, ές άλλου μέρους με τόπον της συγγενούς μου Άννης Κων. Βαζδέκη και έν το άλλο με δρόμον έν δέ των μερών όπου συνορεύει μετά της Άννης Κ. Βαζδέκη και Ειρήνης Ι. Βακάμη χωρίζεται και δια τείχου ως κάτοχος λοιπόν το άνωθεν τόπου, οικειοθελώς και άπαράβιαστος πολώ αυτόν σήμερα εις τον συγγενειαν μου κ. Ιωάννην Λαζαρίδην αντί δύο και ήμισυ μεντζιτών (άρ. 2 1/2) τά όποια και έλαβον παρ' αυτού και του λοιπού αποξενούμαι το ρηθέντος τόπου θέλει δέ εισθε τέλειος κάτοχος του λοιπού χωρίς να έχη το δικαίωμα να τον ένοχλήση κανείς έν των κληρονόμων μου ο κ. Ιωάννης Λαζαρίδης. Διό εγένετο το παρόν ύπογραψέν όπ' έμού και της εγγονής μου και δύο αξιοπίστων μαρτύρων. Κουκούλιον τη 6 Μαΐου 1911».

Και στο έγγραφο αυτό είναι κολλημένο Τούρκικο χαρτόσημο, πάνω στο όποιο γράφονται ακόμα και τά εξής:

«Η πωλούσα ερηνή Ι. Βακάμη Θεοδούλα Κωνσταντίνου Σιδιμπουλίου δια την άγράφου ύποσχεσιν παρά του εφημερίου Παπα - Ιωάννου

Οι μάρτυρες
Σταύρος Γ. Γατσούλας
Δημήτριος Νεστορίδης».

τεδούν στα Γιάννινα για να δώσουν το τακρίρι να βγει το σχετικό ταπί στο όνομα του αγοραστή. Και φαίνεται πως έγινε αυτό στις περισσότερες περιπτώσεις, γιατί έχω στο άρχειο της οικογενείας μου πολλά τέτοια ταπία, αλλά επειδή είναι γραμμένα σε Τούρκικη γλώσσα δεν ξέρω με ακρίβεια τί λένε αυτά. Πάντως κρατάω στα χέρια μου αρκετά τέτοια ταπία.

Πάνω στο ζήτημα αυτό το Ελληνικό Δημόσιο έδειξε μια έγκληματική άδιαφορία, που ζήμωσε όχι μόνο τους κατοίκους του Ζαγορίου, αλλά και αυτή την εθνική μας ύπόθεση από ποικίλες απόψεις. Αντί να ιδρύσει αυτό άμέσως ύστερα από την άπελευθέρωσή μας από τους Τούρκους στα 1913 ένα μεταφραστικό γραφείο στα Γιάννινα και να συστήσει σ' όλους που είχαν Τούρκικα χαρτιά να τα πάνε να τα μεταφράσουν, αυτό δεν έδωσε καμμία σημασία σ' αυτά τα πράγματα κι έτσι απέθηκεν να χαθούν τά τέτοια χαρτιά. Αυτό δεν αποτελούσαν μονάχα τίτλους ιδιοκτησίας για τά κτήνη κτήματα μας, αλλά περιλάμβαναν και άλλα ποικίλα στοιχεία πολύτιμα από ιστορική, διοικητική, τοπωνυμική, κοινωνική, οικονομική κλπ. άποψη. Αφού δέ δόθηκε καμμία σημασία σ' αυτά τά χαρτιά, απέθηκαν και χάθηκαν. Πολλά δέ κήνην κατά τά χρόνια της κατοχής (1941—44), όταν οι κατα-

Α/Α	Όνομα	Είδος	Περιγραφή	Εμβαδόν (αρ.)	Ποσό (λίρες)
1	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000
2	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000
3	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000
4	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000
5	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000
6	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000
7	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000
8	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000
9	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000
10	Ιωάννης Λαζαρίδης	Ξυλότοπος	Πλησίον Αγίου Μηνά	2.12	4.000

κατ' έξοχον 1500 επίτια σε 23 χωριά του Ζαγορίου μας. Τώρα δέ είναι άδύνατο να γίνει σχετική με άφραση αυτών, γιατί έλειψαν οι Τούρκοι από τον τόπο μας.

Στα 1906 το Τούρκικο Δημόσιο έκανε καταγραφή των κτημάτων των σκλαβωθέντων του λαών και κατά συνέπεια και των Ζαγορίσιων. Κατά την καταγραφή αυτή ή Τούρκικη Κυβέρνηση έδωσε στους νοικοκυραίους σχετικά χαρτιά για τά κτήματά τους. Ένα τέτοιο χαρτί δόθηκε σε Τούρκικη γλώσσα και

στον παππού μου. Παραθέτω αυτό το χαρτί που βρίσκεται με τά άλλα Τούρκικα ταπία. Δεν θα ήξερα δέ ούτε τη σημασία αυτού του χαρτιού, ούτε το περιεχόμενό του άν ο παππούς μου δεν είχε την πρόνοια να σημειώσει πρόχειρα στα ελληνικά από την πίσω μεριά του χαρτιού τά εξής: «Κινοπίσις των κτημάτων μας από Νέαν καταγρ.» Σ' άλλο μέρος του φύλλου γράφει: «Παύλος Ι. Λαζαρίδης» (Παύλος ήταν ο πατέρας μου και στο όνομα του γράφτηκαν τά κτήματα τά μισά. Τά άλλα μισά είναι σε άλλο Τούρκικο χαρτί και δεν ξέρω τί γράφει). Κάτω από το όνομα του πατέρα μου σημειώνονται τά εξής: Σπίτι Γρ. 9.000 5 Γρ. 45 άμπέλι 1.750 4 7

Κίπος	62.20 4	— 10
Κλαδερό	187.20 10	1.35
Κλαδερό	514 10	5.6
Αμπέλι	234 4	— 37
Καλιότοπος	112.5 4	4.20
Κορσάφ	750 4	3
Κοντοβή	4.000 10	40
Μύλος	406 10	4.2
Κλαρεδό	109.20 4	— 27
Αγ. Νικόλα	18.136.20	112.10

Με βάση τά χαρτιά που έφαιναν τότε στα χωριά του Ζαγορίου (πωλητήρια, προικοσύμφωνα, διαθήκες, έθρεες κλπ.) έθγαίναν τά σχετικά ταπία από την Τούρκικη Κυβέρνηση. Ταυτόχρονα δέ σε κάθε χωριό είχε δημιουργηθεί ως προς το ζήτημα αυτό μια έξηλητή τάξη και νοικοκυριά. Παραδειγματικός σεβασμός στην ατομική ιδιοκτησία κάθε νοικοκύρη. Είχαν φτιάσει έθιμικά κτηματολόγια, κώδικες του χωριού και της έκκλη-

Ἀτομικὴ ιδιοκτησία στὸ Ζαγόρι

αἶδα, ὅπου γράφονταν ὅλα τὰ κτήματα, εἶχαν καταρτισμένους τοὺς συνορλεμέδες, ὅγλ. τὰ συνορολόγια κλπ.

Κατὰ τὸ 1906 ὅπως σημειώθηκε, ἔκανε καταγραφή τῶν κτημάτων τῶν χωριῶν τοῦ Ζαγορίου ἢ Τούρκικη Κυβέρνηση. Ἐτσι ὅλα τὰ κτήματα τῶν νοικοκυριῶν τοῦ Ζαγορίου ἦσαν, ἐκτός ἀπὸ τὰ δευτέρια τοῦ χωριοῦ, καὶ στὰ Γιάννινα γραμμένα στὰ ἐπίσημα κτηματολόγια. Τὰ κτηματολόγια ὅμως αὐτὰ κήκων κατὰ τὸ 1924, ὅταν κήκων τὸ Διοικητήριο στὰ Γιάννινα.

Παραθέτω κι ἀκόμα ἓνα σχετικὸ στοιχείο γιὰ τὴν ἀποδειχθεῖσα πραγματικότητα γιὰ τὴν ἀτομικὴ ιδιοκτησία στὸ Ζαγόρι. Ἀπ' αὐτὸ ἀποδειχθεῖται πόσο μᾶς ἀδικοῦν πάλιν στὸ θέμα αὐτὸ οἱ δασικὲς ὑπηρεσίες καὶ πόσο ἔξω ἔπασαν οἱ ἀρχεῖς αὐτὲς μὲ τὸ νὰ ἀπορρίψουν τὴν αἰτησὴ μου γιὰ ἀναγνώριση ἀτομικῆς ιδιοκτησίας, χαρακτηρίζοντας ὅχι «ἐπαρκὴ τὰ προσκομισθέντα στοιχεία». Τὸ χαρτὶ αὐτὸ πού τὸ παραθέτω παρακάτω καὶ σὲ φωτοτυπία, λέγει: τὰ ἑξῆς:

«Ἐκ τοῦ βιβλίου καταγραφῆς κτημάτων, φορολογικῶν. Αὔξων ἀριθ. βιβλίου: 419 Διοικητῆς Ἰωαννίνων Τμήμα: Ζαγόρι Χωρίον: Κουκούλι Τοποθεσία: Ἀνάμπελα Εἶδος κτήματος: Δρυμῶν (Μισελίσι) Ὅρια: Ὅρίζεται μὲ τοῦ Λαζαρίδη, μὲ λάκκον, μὲ Ἀλέξη Τασούλα, καὶ μὲ Εὐανθίαν Κοτόζη. Ἐκτῆρας: Ἐν καὶ ἡμισυ (1 1/2) στρέμμα. Ὄνομα ιδιοκτήτου: Ἰωάννης Λαζαρίδης Ἀξία καταγραφῆς: 187 γρόσια.

2ον Αὔξων ἀριθμός: 442 Τμήμα: Ζαγόρι, Ἰωαννίνων Χωρίον: Κουκούλι Τοποθεσία: Ἀνάμπελα Εἶδος κτήματος: Δρυμῶν (Μισελίσι) Ὅρια: Ὅρίζεται μὲ λάκκον, μὲ Ἀννης Παναγιώτου, Ἀρετῆς, Χρηστοδούλου Κοτόζη καὶ μὲ λά-

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΗΣ Κας ΑΝΝΑΣ ΔΕΡΕΚΑ

Πήραμε τὴν ποιητικὴ συλλογὴ τῆς Κας Ἀννας Στ. Δερέκα μὲ τὸν τίτλο «Φθινοπωρινὸ θάρρος» μὲ τὴν ὁποία καὶ κάνει τὴν πρώτη της ἐμφάνιση στὸ χῶρο τῶν Ἑλλήνων γραμμάτων. Μὲ χαρὰ διαπιστώνουμε ὅτι ἡ νέα ποιήτρια διαθέτει ταλέντο, τὸ ὁποῖο ἀξιοποῦμενο θ' ἀποδώσει στὸ μέλλον ἀξιογόνους καρπούς.

ΚΑΛΩΤΑ

Πωλεῖται νεόκτιστο σπίτι μὲ 2 δωμάτια, κουζίνα, λουτρό, W.C., βεράντα καὶ αὐλὴ στὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ μὲ θέα. Τηλ. 0651 — 28.088.

κον. Ἐκτῆρας: Δύο στρέμματα καὶ τρία ἀλλάκια (2 3/4) Ὄνομα ιδιοκτήτου: Ἰωάννης Λαζαρίδης Ἀξία καταγραφῆς: 514 γρόσια Ἀριθμός: 2043. Ὅτι ἀκριβὲς μεταπεφρασμένον ἀντίγραφον ἔσυχθ' ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἀρχεῖφ ἡμῶν εὐρισκόμενου φορολογικοῦ βιβλίου Καταγραφῆς ἔτους «1906» τοῦ φο-

ρολογικοῦ τμήματος Ἰωαννίνων τῆς προκατόχου Τουρκικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 17 Νοεμβρίου 1924

Ὁ ἐφημερὺς Πρωτοδικεῖον Ἰωαννίνων

(Τ.Σ.) Λογοθέτης. Ἀκολουθεῖ φωτοτυπία τοῦ παραπάνω ἐγγράφου στὸ πρωτότυπο. (Συνεχίζεται)

«Ἐκ τοῦ βιβλίου καταγραφῆς κτημάτων, φορολογικῶν. Αὔξων ἀριθμός βιβλίου: 419. Διοικητῆς Ἰωαννίνων Τμήμα: Ζαγόρι. Χωρίον: Κουκούλι. Τοποθεσία: Ἀνάμπελα. Εἶδος κτήματος: Δρυμῶν (Μισελίσι). Ὅρια: Ὅρίζεται μὲ τοῦ Λαζαρίδη, μὲ λάκκον, μὲ Ἀλέξη Τασούλα, καὶ μὲ Εὐανθίαν Κοτόζη. Ἐκτῆρας: Ἐν καὶ ἡμισυ (1 1/2) στρέμμα. Ὄνομα ιδιοκτήτου: Ἰωάννης Λαζαρίδης Ἀξία καταγραφῆς: 187 γρόσια.

2ον Αὔξων ἀριθμός: 442. Τμήμα: Ζαγόρι, Ἰωαννίνων. Χωρίον: Κουκούλι. Τοποθεσία: Ἀνάμπελα. Εἶδος κτήματος: Δρυμῶν (Μισελίσι). Ὅρια: Ὅρίζεται μὲ τοῦ Λαζαρίδη, μὲ λάκκον, μὲ Ἀννης Παναγιώτου, Ἀρετῆς, Χρηστοδούλου Κοτόζη καὶ μὲ λά-

Διαπιστωτικὸν ἀντίγραφον βιβλίου κτημάτων, φορολογικῶν, ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἀρχεῖφ ἡμῶν εὐρισκόμενου φορολογικοῦ βιβλίου Καταγραφῆς ἔτους «1906» τοῦ φορολογικοῦ τμήματος Ἰωαννίνων τῆς προκατόχου Τουρκικῆς Κυβερνήσεως. Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 17 Νοεμβρίου 1924. Ὁ ἐφημερὺς Πρωτοδικεῖον Ἰωαννίνων

ΓΙΟΡΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΖΑΓΟΡΙΝΗ ΗΡΩΙΔΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

Στις 18 Δεκεμβρίου π.ε. στὴν αἴθουσα τοῦ Φιλολογικοῦ Λόγου «Παρνασσός» στὴν Ἀθήνα, γιορτὴ γιὰ τὴν Ζαγορίνα ἡρώδη τῆς Πίνδου, πού ἀγωνίστηκε ἡ ἔνωση Ζαγορίστων.

Ἡ γιορτὴ κράτησε δύο ὥρες καὶ εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία. Τὸ πρόγραμμα παρουσίασε ὁ πρόεδρος τοῦ Ριζαρείου Κληροδοτήματος Ἀγγελος Κίτσος. Ἀρχιστὴν ζωντανὴ ἀφήγηση τῶν Ζαγορίστων γυναικῶν πού ἀγωνίστηκαν σκηνὲς ἀπ' τὴ συμβολὴ τῆς βοήθειας τῶν ἡρώδων ὑπεραστῶν τῆς πατρίδας μας, σὲ κρίσιμες ἐκείνες ὥρες. Μετὰ πῆγε λόγος ἡ κ. Φρόσω Ἰωαννίδου, Μ. τοῦ Ζαγοριοῦ, πού εἶπε καὶ τὴν πρωτοβουλία τῆς συγκλήσεως ἀνέφερε, μὲ συγκινητικὴ παραστατικότητα, σκηνὲς ἀπ' τὴνδρομὴ τῶν Ζαγορίστων γυναικῶν στὸν ἀγῶνα τοῦ '40, ὅπως τὴν ἴδια, τότε, στὰ χωριά τοῦ Ζαγοριοῦ, ὅπου πρωτοστατοῦσε.

Στὴ συνέχεια ὁ πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως κ. Κλεβούνης Βλάσος ἔδωσε τιμητικὸ μετᾶλλον πολεμικὸ ἀνταποκριτὴ τοῦ χρονολόγου κ. Π. Παλαιῶν γιὰ τὴ συμβολὴ του στὴν ἀντίσταση τῆς Ζαγορίας γυναικῶν τῆς Πίνδου.

Ἡ συνέχεια ὁ πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως κ. Κλεβούνης Βλάσος ἔδωσε τιμητικὸ μετᾶλλον πολεμικὸ ἀνταποκριτὴ τοῦ χρονολόγου κ. Π. Παλαιῶν γιὰ τὴ συμβολὴ του στὴν ἀντίσταση τῆς Ζαγορίας γυναικῶν τῆς Πίνδου.

Ὁ κ. Π. Παλαιῶν μιλῶν εἶπε πὺς τὴ γιορτὴ θάρρος καὶ ἔδωσε τιμητικὸ μετᾶλλον πολεμικὸ ἀνταποκριτὴ τοῦ χρονολόγου κ. Π. Παλαιῶν γιὰ τὴ συμβολὴ του στὴν ἀντίσταση τῆς Ζαγορίας γυναικῶν τῆς Πίνδου.

Ὁ κ. Π. Παλαιῶν μιλῶν εἶπε πὺς τὴ γιορτὴ θάρρος καὶ ἔδωσε τιμητικὸ μετᾶλλον πολεμικὸ ἀνταποκριτὴ τοῦ χρονολόγου κ. Π. Παλαιῶν γιὰ τὴ συμβολὴ του στὴν ἀντίσταση τῆς Ζαγορίας γυναικῶν τῆς Πίνδου.

Ὁ κ. Κυριαζὴς ἀνακοίνωσε τὴν πρόταση τῆς ἐφημερίδας «Τὸ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» νὰ γίνῃ τὸ ἑορτασμὸν τῆς Ζαγορίας γυναικῶν τῆς Πίνδου στὸ Ζαγόρι. Καὶ πῆρε τὴν θέση στὸ ΠΟΝΤΟΒΑΝΙΟ γιὰ νὰ φαντεῖται ἀπ' τοὺς δύο ἀπ' τοὺς ἀντιμαχόμενους μεταχειρίσει μους πού ὀδηγοῦν στὸ Ζαγόρι καὶ ἀπ' τοὺς περσικοὺς τῆς Πανατίας ὁδοῦ. Καὶ νὰ εἶναι παρὸς τὸν Κάλπακι καὶ τὴν Γκαρματῆς τὴν νέαν Θεομοσίαν τοῦ σύγχρονου ἑλληνισμοῦ.

Τὴ γιορτὴ ἔκλεισε Ζαγορίνα χορευτικὸ συγκρότημα μὲ τὰς «ΚΟΤΤΣΙΑ», πού χορεύει τὴν λαοχρόνια, τὴ Μπολονάσσα, τὴν Πάπυγο κ.ἀ. καὶ ἡ χοροδὴς Ριζαρείου Σχολῆς, πού ἔπαιζε τὸ ἔθνικόν ἑμν.

σημειώματα**ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ**

Μὲ τὴ δημοσίευσή τοῦ ἀπολογισμοῦ ἔκλεισε καὶ οἰκονομικὰ τὸ 1978 γιὰ τὴν ἐφημερίδα μας.

Ὁ καινούργιος χρόνος μᾶς θοῖσαι ἔτοιμος γιὰ καλλίτερη ἀνάπτυξή της καὶ ἐλπίζουμε νὰ τὸ πετύχουμε μὲ τὴ συμπαράστασή τῶν φίλων καὶ συνδρομητῶν.

Γι' αὐτὸ καὶ παρακαλοῦμε ὅλους νὰ θυμηθοῦν νὰ μᾶς στείλουν τὴν ταξιδεύουσαν γιὰ τὸν ἐπόμενον χρόνο σὺν τῷ «Ἡμερησίῳ» ἡμερησίῳ.

★

ΓΙΑ ΤΟ Κ.Τ.Ε.Λ.

Μὲ τὴν πρώτη κακοκαιρία ὁδηγοὶ τοῦ ΚΤΕΛ πού ἐκτελοῦν δρομολόγια στὸ Ζαγόρι ἀρνούντα νὰ θέλουν νὰ μπουρὶν στὸν κόπο νὰ ἔλθουν πρὸς ἀλλοδαπὸν.

Ἐὰν δημιουργοῦνται δυσκολίες καὶ οἰκονομικὲς ἐπιπτώσεις στοὺς συμπατριῶτες μας, οἱ ὁποῖοι ἀναγκάζονται νὰ παίρνουν ταξὶ γιὰ τίς μετακινήσεις των. Σ' αὐτὰ πρὸς νὰ προσθέσουμε καὶ τοὺς κινδύνους ὑγείας πού δημιουργοῦνται γιὰ τοὺς ἡλικιωμένους, δὲν τὰ δρομολόγια σταματοῦν στὴ μέση τοῦ δρόμου.

Μᾶς διαβιβάζουν καὶ σ' αὐτὰ προσθέτουμε καὶ τίς ἐμπειρίες μας.

Οἱ ἀρμόδιοι τῆς Νομαρχίας στοὺς ὁποίους ἀπευθυνθήκαμε μᾶς πληροφορήσαν ὅτι οἱ παραβάσεις ὁφείλονται στὸ ὅτι δὲν διαμαρτύρονται οἱ ἐπιβάτες.

Ἐὰν γιὰ νὰ σταματήσει αὐτὴ ἡ ἀπαράδεκτη κατάσταση καθὲς παραβίαση πρέπει νὰ καταγγέλειται ἐγγράφως στὴ Νομαρχία (Γραφεῖον Συγκοινωνιῶν), γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῶν προβλεπομένων κινήσεων.

★

ΡΑΓΙΑΔΙΣΜΟΣ;

Μὲ ἀφορμὴ τὸ παραπάνω σημεῖομα πρέπει νὰ τονίσουμε ὅτι γενικὰ οἱ Ζαγορίσιοι δὲν διεκδικοῦν τὰ δίκαια αἰτήματά τους. Καὶ δὲν διαμαρτύρονται γιὰ τυχόν ἀδικίαν καὶ ἀντιδημοκρατικὴ μεταχείρισή τους. Σχεδὸν καμμιὰ ἐγγράφω διαμαρτυρία δὲν πῆραμε μέχρι σήμερον.

Νομίζουμε πὺς πρέπει κάποτε ν' ἀφήσουμε τὸν Ἡπειρώτικον ραγιαδισμό μας καὶ μὲ θάρρος νὰ ζητήσῃ τὸ δίκιο μας. Ἡ ἐφημερίδα μας θὰ εἶναι πάντοτε στὴ διάθεσιν ὁποῖων ἀδικοῦνται. Γιὰ νὰ τοὺς ὑποστηρίξει, προβάλλοντας τίς σωστὲς καὶ δίκαιες ἀπάνσεις τοὺς ἡ ἀποδοχόμενα θέματα πού τοὺς ἀπασχολεῖ. Ἀρκεῖ νὰ μᾶς γράφουν.

ΔΙΚΑΙΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ

Ὁ Ἰάκωβος Φοιτῆς, γιὸς τοῦ ἡρωικοῦ συνταγματάρχου Μορδεχαΐ Φοιτῆ, ὑπερασπιστὴ τοῦ Ζαγοριοῦ στὴν περιοχή τοῦ Ἀῶνου δίκαια παραπονεῖται γράφοντας σ' ἐντύπη τῆς Ἀθήνας ἐπειδὴ ἡ πολιτεία δὲν τίμησε μέχρι σήμερον καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀγνοεῖ τὴν προσφορά τοῦ πατέρα του στὸν ἀγῶνα τοῦ '40.

Ἡ ἐφημερίδα μας πού ἐκφράζει καὶ ἐκπροσωπεῖ τοὺς Ζαγορίσιους καὶ σὰν τέτοια ἔξεραι ποῖος ἦταν ὁ συνταγματάρχης Φοιτῆς, λέει πὺς ἀξίζει ἕνας ἀνδριάντας ἢ ἕνα μὴν προτομὴ γι' αὐτὸν, στήμενος κάπου στοὺς Ἡπειρωτικὺς χώρους ὅπου ἀνδραγάτησε.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΟ ΦΑΝΙΤΣΙΟ

Σμίγουμε κι ἐμεῖς τὴν παράκλησή μας μ' ἐκείνη ἄλλων ἐντύπων καὶ διαπερῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος γιὰ τὴ χορήγηση σύνταξης στὸ συμπατριῶτή μας Βασίλη Φανίτσιο, ἀπ' τὸ Ἰπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν.

Τοῦ ἀξίζει. Ἀπ' τὸν Ταχυδρόμο ἀναδημοσιεύουμε τὸ παρακάτω σχετικὸ σχόλιο:

«ΜΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΟ ΦΑΝΙΤΣΙΟ...»

Ἀνέθηκε ξανά τα σκαλοπάτια τοῦ ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν οὐ Βασίλης οὐ Φανίτσος. Καὶ πολὺ δύσκολα τούτη τὴν φορὰ, στα ἐβδομήντα πέντε τοῦ κοντά. Καὶ ἡ ἀπάντησις ἴδια.

Ἐντὺς, οὐ Βασίλης ἀνέθηκε τα γινώριμα σκαλιά τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν. Καὶ μᾶς εἶπε ξανά τὸν πόνο του: Το ἴπυρο γέιο ζητάει ξανά να τοῦ υποβάλει τα λογοτεχνικά του ἔργα, γιὰ να τοῦ ἐγκρίνει μίαν μικροσύνταξη, ἀν τοῦ τὴν ἐγκρίνει.

Οὔτε καὶ οἱ ἴδιοι ἔξεροι πόσες φορές ὑπόβαλε αὐτὰ τα ἔργα καὶ ὅσα ἀκόμα ἐγράψαν γι' αὐτὰ καὶ γιὰ τὸν ἴδιο διαπρεπεῖς ἀνθρώποι τοῦ πνεύματος.

Γιὰ τοὺς πολυκάτεχους, ὡστόσο, τοῦ ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν, ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἀνεπαρκῆ καὶ ἀνίσχυρα, γιὰ νὰ στοχεύοι τὴν μίαν ἀπόφαση συνταξιοδότησης.

Ὅσοι ἔξερον, βέβαια, γιὰ τὸ Φανίτσιο καὶ γιὰ τὸ τί ἐγράφε καὶ ἀκατανόητα καὶ ἀνεξήγητη εἶναι ἡ τακτικὴ αὐτὴ τοῦ ὑπουργείου. Καὶ καὶρός εἶναι νὰ σταματήσει αὐτὴ ἡ ιστορία. Παρατράβηξε, πια.

Μήπως, οἱ νέος ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ κ. Νίαντας, θὰ πρέπει νὰ ἐπέμβει οἱ ἴδιοι;»

Ἡ καθυστέρηση τῆς ἐκδόσεως ὁφείλεται στὴν μεταφορά τοῦ τυπογραφείου.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΝΕΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Σοφία Α. Βάντζου	1000
Ἀθαν. Λιούμας	100
Σάββας Σβάλος	1000
Κλέαρχος Στάρας	1000
Πάνος Σιούτης	1000
Ἰωάννης Τσεκούρας	1000
Μιχαὴλ Καρατζᾶς	1000
Ἀλέκος Γιαννακός	1000
Φαίδων Περιστέρης	1000
Ἀριστ. Κοματσέλης	1000
Κάρολος Παπούλιας	600
Φωκίων Τζούρας	500
Νέστορ Τζούρας	500
Ἰωάννης Γκαρδῆς	500
Ἰωάννης Τζώνας	500
Κλέαρχος Γκαρτζῆς	500
Ἰωάννης Θεοδόρου	500
Νίνα Μετανίδη	500
Ἀλέκος Σιάνθος	500
Τσιολέων Σιάνθος	500
Μαρία Καστριτζόγλου	500
Οὐρανία Μασκοῦκη	500
Θρασύβουλος Κανίκας	500
Ὀλυμπία Βασδέκη	500
Μιχαὴλ Παπᾶς	500
Σωτήριος Σωτήρης	500
Μιχαὴλ Κόκης	500
Γεώργιος Στυλίδης	500
Γεώργιος Βαλέας	500
Νικόλαος Ἀν. Τσιουδῆς	500
Ἀπόστολος Π. Ζώης	500
Παῦλ. Ν. Παπακώστας	500
Γεώρ. Γαλανόπουλος	500
Κων. Καρανιάννης	500
Βασίλειος Βογᾶς	500
Δημήτριος Βογᾶς	500
Μένι Κίτσου	500
Κων. Βασδέκης	500
Παῦλος Βέλλος	500
Βύρων Πέτσας	6' δόσι: 500

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΑΡΩΝΑΣ ΚΩΣΤΑΣ ΚΙΜΩΝ ΚΤΡΙΑΖΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΜΠΡΙΑΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΟΥΤΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ (Υπεύθυνος σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο) ΚΙΜΩΝ ΑΘ. ΚΤΡΙΑΖΗΣ**

Ἰωάννινα: Λοδοῦ Βύρωνος 21 Τηλ. (0651) 26.266 καὶ 28.088

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΔΟΥΒΑΛΗΣ Τυπογραφεῖο: Γ. Δούβαλης - Ε. Ἀποστόλου - Κ. Πασχάλη 28ης Ὀκτωβρίου 41 (στοὰ Καμπέτη) Ἰωάννινα

Ποσὸ ἐτήσιας συνδρομῆς προαιρετικῶς.

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ**ΠΡΟΤΟΜΗΣ****ΚΩΣΤΑ ΓΚΡΑΤΖΙΟΥ**

Τὴν Κυριακὴ 10 Δεκεμβρίου, ἔγιναν στὸν προθάλαμο τοῦ Γ' Γυμνασίου - Λυκείου Θηλέων Θεσσαλονίκης τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ ἀειμνήστου συγγραφέα καὶ μας Κώστα Γκρατζίου, πρώτου Γυμνασιάρχου του, ἀπὸ τὸν ἑλαιοφότο τοῦ πανέμορφου Ζαγοριοῦ μας.

Παρόντα τὰ παιδιὰ τοῦ Μενέλαου, συντοχὸς δάσκαλος, Ἀγαμέμνων, ἀντιστράτηγος, ἀρχηγὸς ΓΕΣ, Φιλοπόλεμος, διευθύνων συμβούλος διαμηχανίας ζαχαρώδους, οἱ νύμφες του, τὰ ἐγγόνια του, ἡ χήρα τοῦ ἀειμνήστου ἀδελφοῦ του Πολυγρόνου, ὁπλίτη τοῦ ἑθνικοῦ Τραπεζίτη, οἱ Τσερδαριώτες τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας Θεσσαλονίκης διακρίτως κ. Μιχαὴλ Γαβριήλ, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Καλογύρου, Γιαννινοῦ, πλῆθος ἀποφοίτων καὶ μαθητῶν Γυμνασίου - Λυκείου, συνεργάτες τοῦ ἀειμνήστου καὶ ἐξέχοντες διανοούμενοι τῆς πόλεως.

Μετὰ ἀπὸ ἐπιμνημόσυνη δέηση μιλῶν γιὰ τὸ ἔργο του ἡ Λυκαίτη ἔρχη τοῦ Πειραματικοῦ Λυκείου Θεσσαλονίκης, ἀπόφοιτος καὶ μαθητῆς τοῦ τιμωμένου δις Σεφεριάδου, ἡ ἁπλοῦς καὶ τὸν συντοχὸ Γυμνασιάρχου καὶ συνεργάτη του κ. Παπακωστόπουλου νὰ κάνει τ' ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς.

Ἡ συγγὴ ἦταν πάρα πολὺ συγκινητικὴ. Τὰ σῶματα ῥίγησαν καὶ οἱ καρδιὲς μᾶς σπῆρσαν στὸ ἀνέμελον τῆς σέβας μᾶς μορφῆς ἀποτυπωμένης καὶ φιλοτεχνημένης ἀπὸ τὸν ἀπύκνυ μὲταλλο ἀπ' τὴν ἀντιμαρτυρίαν τοῦ γλύπτη κ. Ἀννα Ἀντωνίου. Τῆς ἀξίαν θερμὰ συγχαίρομεν.

Ἡ μεγάλη μορφὴ, ἐπιδεικνύουσα καὶ σέβας, πρὸβλεπει μὲ πόθος καὶ ἀντιμαρτυρίαν τὸν ἀπύκνυ καὶ ἀντιμαρτυρίαν τοῦ γλύπτη κ. Ἀννα Ἀντωνίου. Τῆς ἀξίαν θερμὰ συγχαίρομεν.

Στὸ τέλος ἔγινε ἀπονομή βραβείων πρὸς τοὺς ἀριστεροὺς μαθητῆς τοῦ Λυκείου καὶ πρὸς τοὺς Γυμνασίου μαθητῆς καὶ ἀπὸ ἓνα βιβλίο: Κώστας Γκρατζῆς - Ἡ νύμφη τοῦ ἀπύκνυ.

Τὸ Τσερδαρὶ, τὸ λατρετὸ τοῦ χωριοῦ, πού τόσο ἀγάπησε καὶ τόσο ἀγαπήθηκε ἀπ' αὐτὸν τὴν ζωὴν του, πού ἔχει τὴν τιμὴν καὶ φιλοξενεῖ στὸ κοιμητήριό του τὰ ὅσα του, λατρετὰ, φιλοξενεῖ καὶ περιμένει γρήγορα, μὲ πολὺ γρήγορα νὰ ἴδῃ στὴν ἐκτενὴν τὴν προτομὴν του καὶ τὴν ἐκτενὴν τὴν γῆν, ὅπως προγραμματίστηκε καὶ ὅπως ὅλοι μας δραματίζομαστε.

ΝΙΚΟΛΑ. Σ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ •

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ •

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ •

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ •

Τὸ ἄγαλμα τῆς Γυναίκας τῆς Πίνδου καὶ ἄλλα

Γιὰ τὴ συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς ἐφημερίδας «Τὸ Ζαγόρι μας» Στὰ Γιάννινα Εὐτυχισμένο ἄς εἶναι τὸ 1979, γιὰ τὸ Ζαγόρι μας.

Μὲ τοῦτο μου τὸ γράμμα σὰς γράφω τὰ παρακάτω:

1ο) Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἡ Πέτρα Ζαγοροχώρι;

Κοντεύει τὸ θέμα, ν' ἀπασχολήσῃ τὸ διαιτητικὸ δικαστήριον τῆς Χάγης.

Γιατὶ αὐτὴ ἡ «ἤξεις ἀφίξεις» ἀπάντησι - θέσι σας στὸ θέμα αὐτό;...

Τὸ Ζαγόρι ἔχει τὰ σύνορά του, ὡς τὰ σύνορα τοῦ Νηρεωταϊκοῦ.

Ὅλοι τὸ γράφουν αὐτὸ, ὁ Λαπιδόφης, ὁ Ἀραβαντινός, ὁ Χασιώτης, ἡ ἱστορία του.

Γιατὶ εἰσὶ «ἤξεις ἀφίξεις»;

«Ἀγαπητοὶ Κύριοι τῆς Πέτρας, λυπούμαστε πολὺ, ἀλλὰ ἡ Πέτρα δὲν εἶναι Ζαγόρι καὶ οὐτε μπορεῖ νὰ γίνῃ. Ἀνῆκει σ' ἄλλη περιοχὴ, τὸ ἴδιο πολιτισμένη».

Ἔτσι θὰ ἔπρεπε νὰ πῇτε.

Αὐτὴ εἶναι ἡ θέσι τῆς Ἐφημερίδας τῆς ὁποίας ἀποτελεῖτε τὴ συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ.

2ο) Ἡ γυναίκα τῆς Πίνδου καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς.

Πῆρα ἀφορμὴ ἀπ' τὴν ἐκδήλωσιν, γιὰ τὴ «Γυναίκα τῆς Πίνδου» ποὺ ἔγινε στὴν Ἀθήνα.

Γιατὶ μόνο «ἡ Γυναίκα τῆς Πίνδου» ἢ πὺς συγκεκριμένα «ἡ Γυναίκα τοῦ Ζαγορίου τὸ 1940»;

Μόνο αὐτὴ πρόσφερε τὴς υπηρεσίης τῆς, στὸ μεγάλο ἐκείνο ἀγῶνα;

Ὡς τὸ Καπέσοβο φτάνει τ' αὐτοκίνητα καὶ ἀπὸ κεῖ ὡς τὸ Γυφτοκομπο καὶ τὸ Βρυσοχώρι, κουβαλοῦσαν τὰ ἐφόδια γιὰ τὸ Στρατό, μὲ τὰ σηματοδοτήματα μὲ τὸ γράμμα Α (ἀχρηστα) ζῶα τους καὶ καμιά φορὰ φορτωμένους Ζαγορίσιους καὶ καὶ Ζαγορίσιοι. Ὅχι μόνο οἱ Ζαγορίσιοι.

Στὸ Ἀνατολικὸ Ζαγόρι πάλι Ζαγορίσιοι καὶ Ζαγορίσιοι κουβαλοῦσαν τὰ στρατιωτικὰ ἐφόδια μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀπ' τοῦ Καμπέσοβο ὡς τὸν Κουκουρούνετο, τὴν Τσιουκαρόσια, τὴν Πλάκα.

Καὶ πάλι τὸ λέω ὅχι μόνο οἱ Ζαγορίσιοι.

Οἱ ἄντρες ὡς τὰ 34 χρόνια τους εἶχαν στρατευθεῖ. Δὲν νομιζῶ, πῶς οἱ ἀπὸ κεῖ καὶ ἀπὸ ἄλλους χωροῦσαν καὶ στέλνανε τὴς γυναῖκες, νὰ κουβαλοῦν τὰ στρατιωτικὰ ἐφόδια.

Γυναῖκες καὶ ἄντρες, ἀπ' ὅλο τὸ Ζαγόρι, ἀντάμα, χωρὶς νὰ λογαριάζουν κόπους καὶ ταλαιπωρίες, δούλευαν σκληρὰ γιὰ τὴ Νίκη.

Ἔτσι εἶναι. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Ἡ ἱστορία δὲ γράφεται μὲ τὴ

φαντασία, μὰ μὲ τὰ γεγονότα.

Μὴ θέλουμε νὰ ἡρωοποιήσουμε τὴ «Γυναίκα τῆς Πίνδου» μόνο, μὰ καὶ τοὺς ἀσπράτετους ἄνδρες.

Ὅλοι μαζί ἀγωνίστηκαν ἐπὶ τῶν βωμῶν καὶ ἔστιον.

Κι ἂν στηθεὶ καμιά φορὰ ἀγαλμα εἰς τὸν ἄνδρα, νὰ μὴ εἶναι μόνο μιὰ γυναίκα, μὰ καὶ ἕνας ἄνδρας καὶ ἀνάμεσά τους ἕνα φορητὸ ζῶο.

Κι ἀκόμα νὰ μὴ γίνῃ ἡ τοποθέτησι τοῦ ἀγάλματος διαμάχη ἀνάμεσά τους.

Τὸ ἄγαλμα νὰ τοποθετηθεῖ πάνω σὲ μιὰ ψηλὴ βράχινη ἔκτασι τοῦ ἐδάφους, δίπλα στὸ δημόσιο δρόμο, κοντὰ στὸ Ρογκοδό (θέσι Σπιάρας), ποὺ ἀντανατέλλει ὅλη τὴ στράτα π' ἀκολουθοῦσαν τότε γυναῖκες καὶ ἄντρες ὡς τὸ Γυφτοκομπο καὶ τὸ Βρυσοχώρι καὶ ἀκόμα ἀντανατέλλει τὸν Κουκουρούνετο, τὴν Τσιουκαρόσια, τὰ «Κονίσματα», τὴ Βακαράτσα.

Πὺς κατάλληλη θέσι δὲν ὑπάρχει. Διὲς τὴ καὶ ἀποφασισθεῖτε.

Ὅμως, δυστυχῶς, πιστεύω πῶς ἀκόμα δὲν τὸν εἶδαν. Γιὰ τὸν φωνάζομεν.

3ο. Ἀπαντῶ στὸ σχόλιό σας γιὰ τὴν ὁμιλίαν τῆς Κας Γυμνασίάρχου στὸ Τσεπέλοβο γιὰ τὸ Μεγαλέξανδρο.

Προβάλλουμε τὸ προσωπικὸ τοῦ Γυμνασίου μας μ' ὅλη μας τὴν ἀγάπην, τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἐκτίμησιν.

Αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ μάθῃ ὁ καθένας ἀπ' τὸν κάθε Τσεπελοβίτη.

Στὴν ὁμιλίαν τῆς Κας Γυμνασίάρχου, ὅσοι χωριανοὶ θέλανε νὰ πάνε, πῆγαν ἀκετοὶ γονεῖς καὶ κηδεμόνες, οἱ δάσκαλοι, οἱ καθηγητές, οἱ ἄλλες ἀρχὲς τοῦ χωριοῦ καὶ πολλοὶ μαθητὲς καὶ μαθήτριες.

Ἔτσι ἀδικα κατηγορήθηκε τὸ Τσεπέλοβο, γιὰ ἀδιαφορία.

Μ' ὅλη μου τὴν ἐκτίμησιν.

Εὐρ. Γιαννακός

Τσεπέλοβο, Γενάρης 1979

ΝΕΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ἐκδόθηκε τὸ πρῶτο τεῦχος τῆς ἐφημερίδας «ΕΞΗΝΗΤΕΜΕΝΗ Η-ΠΕΙΡΟΣ». Ἄνεξάρτητη μηνιαία ἐφημερίδα περιοχῆς Ζαγοροχωρίου» ὅπως γράφει, τῆς ὁποίας Διευτὴς — Διοικητὴς εἶναι ὁ κ. Ἀχ. Μάνος ἀπὸ τὴν Ἀετοπετρα Ζίτσας... Τῆς εὐχόμεστε καλὴ ταδιοδρομία.

Μόνο πὺς πρέπει νὰ πάρει καὶ ἕνα Ζαγορίσιο συντάκτη γιὰ νὰ μὴ ἀναφέρει στὸ κύριον ἄρθρο τῆς ὅτι στὰ 46 χωριά μας συμπεριλαμβάνονται καὶ... οἱ Ἀμπελοῖ, τὸ Δίλακον, τὰ Δολιανὰ, ὁ... Ζαλοῦχος καὶ ἡ... Πεδιγὴ!

Ἐυφράζουν τὴν

καρὰ τους

Φίλε συμπατριώτῃ κ. Κ. Κυριαζή,

Μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ ἔστειλα γιὰ τὸ «ΖΑΓΟΡΙ» δραχμῆς (1.000) καὶ Σας εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἀποστολὴν σου, ἀλλὰ καὶ περισσό-τερο γιὰ τὴν ἐξαίρετη δουλειὰ ὅ-λων σας καὶ τὴν στοργὴν πρὸς τὸ Ζαγόρι μας.

Μὲ ἐκτίμησιν καὶ πατριωτικὰς χαιρετισμοὺς

ΠΑΝΟΣ ΣΙΟΥΤΗΣ

Δικηγόρος

Ἀγαπητὸ μου «Ζαγόρι».

Παίρνω ταχυκὴ τὸ φύλλο καὶ δέχομαι ὑπερβολὴν τὸ ξεκοκαλλίσω κυριολεκτικῶς.

Θερμὰ, θερμότερα συγχαρητήρια γιὰ τὴν ιδέα καὶ γιὰ τὸ ὅρατο καὶ ζωντανὸ ξεκίνημα. Τὸ φύλλο εἶναι νοικικουρεμένο καὶ προσεγμένο ἀπὸ κάθε ἀποψη.

Τὰ γραπτὰ σου ἀγγίζουν τὰ φυλλοκάρδια κάθε Ζαγορίσιου καὶ τὸν φέρνουν στὸ γενέθλιο τόπο του. Τὸν φέρνουν κοντὰ σὲ σὰς τοὺς πρωτοπόρους, ποὺ ξεκίνησαν αὐτὸ τὸ ἔργο, ποὺ σὰ μοναδικὸ σκοπὸ ἔχει νὰ ἐπαναζωογονήσῃ τὸν Ζαγόρι.

Εὐχομαι ὁ σπέρμα ν' ἀποδώσῃ πλούσιους καρπούς.

Μὲ τὴν πῶς θερμὴν εὐχὴν

Κ. Βλαστός

• Στὴ σελίδα 9 στὰ σημειώματα λόγου λάθους νὰ διαβασθεῖ:

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Μὲ τὴ δημοσίευσίν σου ἀπολογισμοῦ ἔκλεισε καὶ οἰκονομικὰ τὸ 1978 γιὰ τὴν ἐφημερίδα μας.

Ὁ καινοῦργιος χρόνος μᾶς ὁρίσκει ἑτοιμοὺς γιὰ καλλίτερη ἀνάπτυξιν τῆς καὶ ἐλπίζουμε νὰ τὸ πετύχουμε μὲ τὴν συμπαράστασιν τῶν φίλων καὶ συνδρομητῶν.

Γι' αὐτὸ καὶ παρακαλοῦμε ὅλους νὰ θυμηθοῦν νὰ μᾶς στείλουν τὴ συνδρομὴν τους, τὸ 1978 γιὰ κάλυψιν τοῦ ἐλλείματός.

Κι εἴθε αὐτὸ νὰ μὴ γίνῃ ποτὶ Κώστας Βλάσος

• Στὴ σελίδα 9 στὰ σημειώματα λόγου λάθους νὰ διαβασθεῖ:

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Μὲ τὴ δημοσίευσίν σου ἀπολογισμοῦ ἔκλεισε καὶ οἰκονομικὰ τὸ 1978 γιὰ τὴν ἐφημερίδα μας.

Ὁ καινοῦργιος χρόνος μᾶς ὁρίσκει ἑτοιμοὺς γιὰ καλλίτερη ἀνάπτυξιν τῆς καὶ ἐλπίζουμε νὰ τὸ πετύχουμε μὲ τὴν συμπαράστασιν τῶν φίλων καὶ συνδρομητῶν.

Γι' αὐτὸ καὶ παρακαλοῦμε ὅλους νὰ θυμηθοῦν νὰ μᾶς στείλουν τὴ συνδρομὴν τους, τὸ 1978 γιὰ κάλυψιν τοῦ ἐλλείματός.

Κι εἴθε αὐτὸ νὰ μὴ γίνῃ ποτὶ Κώστας Βλάσος

• Στὴ σελίδα 9 στὰ σημειώματα λόγου λάθους νὰ διαβασθεῖ:

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Μὲ τὴ δημοσίευσίν σου ἀπολογισμοῦ ἔκλεισε καὶ οἰκονομικὰ τὸ 1978 γιὰ τὴν ἐφημερίδα μας.

Ὁ καινοῦργιος χρόνος μᾶς ὁρίσκει ἑτοιμοὺς γιὰ καλλίτερη ἀνάπτυξιν τῆς καὶ ἐλπίζουμε νὰ τὸ πετύχουμε μὲ τὴν συμπαράστασιν τῶν φίλων καὶ συνδρομητῶν.

Γι' αὐτὸ καὶ παρακαλοῦμε ὅλους νὰ θυμηθοῦν νὰ μᾶς στείλουν τὴ συνδρομὴν τους, τὸ 1978 γιὰ κάλυψιν τοῦ ἐλλείματός.

Κι εἴθε αὐτὸ νὰ μὴ γίνῃ ποτὶ Κώστας Βλάσος

• Στὴ σελίδα 9 στὰ σημειώματα λόγου λάθους νὰ διαβασθεῖ:

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Μὲ τὴ δημοσίευσίν σου ἀπολογισμοῦ ἔκλεισε καὶ οἰκονομικὰ τὸ 1978 γιὰ τὴν ἐφημερίδα μας.

Ὁ καινοῦργιος χρόνος μᾶς ὁρίσκει ἑτοιμοὺς γιὰ καλλίτερη ἀνάπτυξιν τῆς καὶ ἐλπίζουμε νὰ τὸ πετύχουμε μὲ τὴν συμπαράστασιν τῶν φίλων καὶ συνδρομητῶν.

Γι' αὐτὸ καὶ παρακαλοῦμε ὅλους νὰ θυμηθοῦν νὰ μᾶς στείλουν τὴ συνδρομὴν τους, τὸ 1978 γιὰ κάλυψιν τοῦ ἐλλείματός.

Κι εἴθε αὐτὸ νὰ μὴ γίνῃ ποτὶ Κώστας Βλάσος

• Στὴ σελίδα 9 στὰ σημειώματα λόγου λάθους νὰ διαβασθεῖ:

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Μὲ τὴ δημοσίευσίν σου ἀπολογισμοῦ ἔκλεισε καὶ οἰκονομικὰ τὸ 1978 γιὰ τὴν ἐφημερίδα μας.

Ὁ καινοῦργιος χρόνος μᾶς ὁρίσκει ἑτοιμοὺς γιὰ καλλίτερη ἀνάπτυξιν τῆς καὶ ἐλπίζουμε νὰ τὸ πετύχουμε μὲ τὴν συμπαράστασιν τῶν φίλων καὶ συνδρομητῶν.

Γι' αὐτὸ καὶ παρακαλοῦμε ὅλους νὰ θυμηθοῦν νὰ μᾶς στείλουν τὴ συνδρομὴν τους, τὸ 1978 γιὰ κάλυψιν τοῦ ἐλλείματός.

Κι εἴθε αὐτὸ νὰ μὴ γίνῃ ποτὶ Κώστας Βλάσος

Η ΒΟΒΟΥΣΑ ΕΣΩΣΕ ΤΟ ΣΚΑΜΝΕΛΙ 1752

Ἐπισκέφτηκα αὐτὲς τὲς μέρες στὸ σπίτι του τὸν ἀσπρονόμιον συγγραφέα μας Τσαρουχᾶν Ἀπόστολον, 88 ἐτῶν, ὁ ὁποῖος μὲ ὑποδέχθηκε μὲ εὐχαρίστησιν στὸ ζῆμα του ὅπου περᾶ τὰ γεράματα του, ἀμείωτος καὶ μὲ τὰ μυαλὰ τετρακάσια.

Κατὰ τὴν συζήτησιν ποὺ ἀρχίσαιμα μαζί τοῦ ἀνέφερα ὅτι πρὸ ἡμερῶν ἤμουνα στὴν Ἀθήνα καὶ ἐπισκέφτηκα τὸν συμπαθέστατον συγγραφέα μας Ἀπόστολον Καζάνα συνταγματάρχην ἐ.ἀ. μὲ τὸν ὁποῖο εἶναι πρῶτοι ξάδελφοι καὶ τοῦ μετέφερα τοὺς χαιρετισμοὺς σου.

Τότε ὁ Τσαρουχᾶς ἀρχισε νὰ μοῦ ἐξιστορεῖ τὸ ἀκόλουθο ἱστορικὸ γεγονός (τὴν ἐξιστορήσιν τὴν μεταφῶρα αὐτοῦσια καὶ ἀκριβῶς ὅπως μοῦ τὰ διηγήθηκε χωρὶς ν' ἀπαρῶσω ἢ νὰ προσθέσω τίποτα).

Τὸ 1752 ἐξεκίνησε ἀπὸ τὸ Τεπελίον ὁ λήσταρχος ἀλβανὸς Λιά-Τσαυμένος μὲ 106 ἀλβανούς Λιά-πιδες γιὰ νὰ λεηλατήσει τὸ Ζαγόρι.

Ἦρθε καὶ ἐπολιόρκησε τὸ Σκαμνέλι. Τὸ κατέλαβε καὶ ἀφοῦ ἔμασε ὅλους τοὺς κατοίκους στὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας ἐκεῖ τοὺς ἐβασάνισε γιὰ νὰ τοὺς ἀποσπᾶσει ὅτι πολίτιμοι εἶχαν. Κάποιοι δὲ Σκαμνελιώτες ἐδραπέτευσαν, ὁ δὲ ἀπὸ πῆλιναι νὰ ἦταν μυαλοῦς τὸν διότι δὲν πῆγε νὰ σωθεῖ εἰς τὰ πλησιέστερα χωριά (Τσεπέλοβο, Μπαῖα, Νεγάδες, Λάτσια κλπ), ἀλλὰ τραβήξῃ γιὰ τὴν Βοδοῦσα.

Ἐδῶ δὲ ἀνήγγειλε τὰ συμβάντα. Τότε σηκώνεται ἀπὸ τὸ δῶ ὁ Νικόλαος Δούβλης, ὁ Μπάτζιος Μπαϊρακτάρης καὶ ὁ Μπαράχος μὲ 55 ἀτρόμητους Βοβουσιώτες καὶ καταφθάνουν στὸ Σκαμνέλι. Συνάπεται μάχη καὶ σκοτώνεται ὁ λήσταρχος Ἀλῆ - Τσαυμένος εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἐκκλησίας, τοὺς δὲ ἄλλους Ἀλβανούς τοὺς ἔβαλαν στὰ πόδια καὶ τοὺς ἔφτασαν πέραν τῆς Μπαῖας εἰς τὴν θέσιν Βαλσί-να. Ἐκεῖ δὲ ὁ Δούβλης πῆρε δύο ἐκ τῶν Ἀλβανῶν καὶ ἀφοῦ πρῶ-τα τοὺς ἔκοψε τ' αὐτιά τους ὑπο-χρέωσε νὰ στηθοῦν δοθιοὶ γιὰ νὰ δούν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἄλλων γιὰ νὰ πάνε στὴν πατρίδα τους νὰ δι-ηγηθοῦν τὸ τι παθαίνουν αὐτοὶ ποὺ θέλουν νὰ λεηλατήσουν τὸ Ζαγόρι.

Τοὺς ἄλλους δὲ, 164 στὸν ἀριθμὸ, τοὺς ἔκοψε τὰ κεφάλια καὶ τὰ ἔβαλε σὲ παλόνια, ἔκοψε καὶ μέ-χρι τὴν σήμερον αὐτὴ ἡ θέσι δὲν λέγεται Βαλσίνα ἀλλὰ «στὰ κεφάλια».

Τοσοῦτον φόβον καὶ τρόμον ἐ-προξένησε ὁ Δούβλης ὅχι μόνο εἰς τοὺς Ἀλβανούς ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλο-κληρον τὸ μοιασθαινοὺν στοιχεῖον ὥστε οὐτε ὑπάλληλος τοῦ Μεχμέτ πρὸς αὐτοφάνειαν δὲν πατοῦσε στὸ Ζαγόρι, παρὰ μόνο ἐρχότανε εἰς

συνεννόησιν μετὰ τῶν ἀρματολῶν εἰς τὴν ὁμώνυμον κρήνην στὸ χω-ριὸ Μηλιωτάδες κοντὰ ἀπὸ τὸ ση-μερινὸν Καμπέρο - Ἀγᾶ.

Ἀχμαῖος ὢν ὁ Δούβλης ἐδολο-φονήθη παρὰ τοῦ ψυχογιοῦ του στὰ βουνὰ τοῦ Μετσόβου τὸ δὲ χρυσόφραγτο ἐπίπιο ἐκάλυπτε τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Βουτσᾶς ἐπὶ σειρά ἐτῶν ἕως ποῦ ἔλκυσε πρὸς τιμὴν τοῦ Δούβλη.

Τὸ δὲ τραγοῦδι τοῦ λέει:

Βοβουσιώτες γκεγιελήδες
στὰ ντουφέκια πρῶτοι αὐτῆδες
ὅπου πάτε μοῦ παινίστε
τὸ χωριὸ σας δὲν πατιέται.

Πῶχετε τὸ Λάλα Δούβλη
καὶ τὸν Μπάτζιο Μπαϊρακτάρη
πῶχετε πολλὰ νουφένια
καὶ περὶ σὺνταγματάρχην
ὁ Δούβλης δὲν σμῖζεται
μόνον γιὰ τὴν ἀνδρείαν του ἀλλὰ καὶ

Τὸ 1752 ἐξεκίνησε ἀπὸ τὸ Τε-πελίον ὁ λήσταρχος ἀλβανὸς Λιά-Τσαυμένος μὲ 106 ἀλβανούς Λιά-πιδες γιὰ νὰ λεηλατήσει τὸ Ζαγόρι.

Ἦρθε καὶ ἐπολιόρκησε τὸ Σκαμνέλι. Τὸ κατέλαβε καὶ ἀφοῦ ἔμασε ὅλους τοὺς κατοίκους στὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας ἐκεῖ τοὺς ἐβασάνισε γιὰ νὰ τοὺς ἀποσπᾶσει ὅτι πολίτιμοι εἶχαν. Κάποιοι δὲ Σκαμνελιώτες ἐδραπέτευσαν, ὁ δὲ ἀπὸ πῆλιναι νὰ ἦταν μυαλοῦς τὸν διότι δὲν πῆγε νὰ σωθεῖ εἰς τὰ πλησιέστερα χωριά (Τσεπέλοβο, Μπαῖα, Νεγάδες, Λάτσια κλπ), ἀλλὰ τραβήξῃ γιὰ τὴν Βοδοῦσα.

Ἐδῶ δὲ ἀνήγγειλε τὰ συμβάντα. Τότε σηκώνεται ἀπὸ τὸ δῶ ὁ Νικόλαος Δούβλης, ὁ Μπάτζιος Μπαϊρακτάρης καὶ ὁ Μπαράχος μὲ 55 ἀτρόμητους Βοβουσιώτες καὶ καταφθάνουν στὸ Σκαμνέλι. Συνάπεται μάχη καὶ σκοτώνεται ὁ λήσταρχος Ἀλῆ - Τσαυμένος εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἐκκλησίας, τοὺς δὲ ἄλλους Ἀλβανούς τοὺς ἔβαλαν στὰ πόδια καὶ τοὺς ἔφτασαν πέραν τῆς Μπαῖας εἰς τὴν θέσιν Βαλσί-να. Ἐκεῖ δὲ ὁ Δούβλης πῆρε δύο ἐκ τῶν Ἀλβανῶν καὶ ἀφοῦ πρῶ-τα τοὺς ἔκοψε τ' αὐτιά τους ὑπο-χρέωσε νὰ στηθοῦν δοθιοὶ γιὰ νὰ δούν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἄλλων γιὰ νὰ πάνε στὴν πατρίδα τους νὰ δι-ηγηθοῦν τὸ τι παθαίνουν αὐτοὶ ποὺ θέλουν νὰ λεηλατήσουν τὸ Ζαγόρι.

Τοὺς ἄλλους δὲ, 164 στὸν ἀριθμὸ, τοὺς ἔκοψε τὰ κεφάλια καὶ τὰ ἔβαλε σὲ παλόνια, ἔκοψε καὶ μέ-χρι τὴν σήμερον αὐτὴ ἡ θέσι δὲν λέγεται Βαλσίνα ἀλλὰ «στὰ κεφάλια».

Τοσοῦτον φόβον καὶ τρόμον ἐ-προξένησε ὁ Δούβλης ὅχι μόνο εἰς τοὺς Ἀλβανούς ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλο-κληρον τὸ μοιασθαινοὺν στοιχεῖον ὥστε οὐτε ὑπάλληλος τοῦ Μεχμέτ πρὸς αὐτοφάνειαν δὲν πατοῦσε στὸ Ζαγόρι, παρὰ μόνο ἐρχότανε εἰς

συνεννόησιν μετὰ τῶν ἀρματολῶν εἰς τὴν ὁμώνυμον κρήνην στὸ χω-ριὸ Μηλιωτάδες κοντὰ ἀπὸ τὸ ση-μερινὸν Καμπέρο - Ἀγᾶ.

Ἀχμαῖος ὢν ὁ Δούβλης ἐδολο-φονήθη παρὰ τοῦ ψυχογιοῦ του στὰ βουνὰ τοῦ Μετσόβου τὸ δὲ χρυσόφραγτο ἐπίπιο ἐκάλυπτε τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Βουτσᾶς ἐπὶ σειρά ἐτῶν ἕως ποῦ ἔλκυσε πρὸς τιμὴν τοῦ Δούβλη.

Τὸ δὲ τραγοῦδι τοῦ λέει:

Βοβουσιώτες γκεγιελήδες
στὰ ντουφέκια πρῶτοι αὐτῆδες
ὅπου πάτε μοῦ παινίστε
τὸ χωριὸ σας δὲν πατιέται.

Πῶχετε τὸ Λάλα Δούβλη
καὶ τὸν Μπάτζιο Μπαϊρακτάρη
πῶχετε πολλὰ νουφένια
καὶ περὶ σὺνταγματάρχην
ὁ Δούβλης δὲν σμῖζεται
μόνον γιὰ τὴν ἀνδρείαν του ἀλλὰ καὶ

Τὸ 1752 ἐξεκίνησε ἀπὸ τὸ Τε-πελίον ὁ λήσταρχος ἀλβανὸς Λιά-Τσαυμένος μὲ 106 ἀλβανούς Λιά-πιδες γιὰ νὰ λεηλατήσει τὸ Ζαγόρι.

Κοινωνικά

ΓΑΜΟΙ

Στις 27 Δεκέμβρη παντρεύτηκαν στη Λαμία ή Χαρίκλεια Τζίμα, από τη Λάρισα, με τον Κώστα Παπανάγο από τη Λαμία.

Τους ευχόμαστε ευτυχισμένη ζωή.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Αρραβωνιάστηκε ο Χρήστος Τάφας, από τη Λάρισα, με τη δ. Αθανασία Κουτέρη, από τα Γιάννινα.

Θερμά συγχαρητήρια και καλά τους στέφανα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΚΑΠΕΣΟΒΟ: Στις 27 Δεκεμβρίου πέθανε ο συνταξιούχος δασκαλός Γιάννης Δούκας. Τους οικείους του συλλυπούμαστε.

— Στις 20 Δεκέμβρη πέθανε στα Γιάννινα ή Σταματία Μπίλη. Κηδεύτηκε στα χώματα που έζησε, στη Λάρισα.

Θερμά συλλυπητήρια στους δικούς της.

— Τό περασμένο δίμηνο (Νοέμβριος — Δεκέμβριος 1978) πέθαναν και κηδεύτηκαν στους Φραγκάδες οι Χριστόδουλος Τριανταφύλλου Τσαφλίδης, Ηρακλής Ευαγγέλου Βαϊράκης, Αλέξιος Μπατζής και Προκόπης Ανδρέα Καλέας, όλοι καλοί νοικοκύρηδες και λαμπροί οικογενειάρχες.

Τό Δ.Σ. του Έκπολιτιστικού Συλλόγου Φραγκαδιωτών συλλυπείται εγκάρδια τους συγγενείς τους.

— Πέθανε στην Αθήνα ο Αλέκος Μπάρδας, σύζυγος της Ίουλίας, κόρης του Ν. Κουσίδη από το Τσεπέλοβο. Λαμπρός χαρακτής, διαπρεπής νομομαθής ήτο αξίος σύζυγος μιας Ζαγορίσιας και γαμπρός Ζαγορίσιος.

— Στις 19.12.78 πέθανε στα Γιάννινα σε ηλικία 66 χρονών και θάφτηκε στο χωριό της τόν Έλαφτόπο ή Βασιλική σύζυγος Ματθαίου Οικονομίδη, τό γένος Γεωργίου Κόκκορου. Άφησε πίσω της απαρηγόρητους τόν άντρα της Μάνθο, τήν κόρη της Ελένη και τό γιό της Μιχαλάκη. Βαρύ πένθος και για τους άλλους συγγενείς. Αιώνια της ή μνήμη.

Απ. Ντιναλέξης

ΓΙΑ ΤΟ ΗΡΩΝ ΤΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΣ ΗΡΩΙΔΑΣ

Ο Κώστας Λαζαρίδης από τό τελευταίο βιβλιαράκι που έχει εκδόσει με τίτλο: «Τό Ζαγόρι και ή γυναίκα της Πίνδου» πρόσφερε 300 αντίτυπα σάν Α' δόση συμβολής του για τό ήρωο της Ζαγορίσιας ήρωίδας της Πίνδου. Τά βιβλία αυτά διανέμονται από τήν Ένωση τών Ζαγορίσιων της Αθήνας (Γερανίου 41 - Αθήνα) τόν Πολιτιστικό Σύνδεσμο Ζαγοριού (Σίνα 4 - Γιάννινα) κι από τά Γραφεία της Έφημερίδας μας (Λόρδου Βύρωνα 21 - Γιάννινα). Και αποτελούν τήν πρώτη προσφορά για τό Ηρώο.

ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ

Όπως θά παρατήρησαν οι αναγνώστες μας, στά ός τώρα έκδοθέντα φύλλα μας, ανταποκρίσεις, για τά όσα συμβαίνουν, κοινωνικά κλπ. δέν δημοσιεύονται άπ' όλα τά χωριά. Η εθώνη δέν είναι δική μας. Από τήν άρχή καταβάλαμε πολλές προσπάθειες νά εξασφαλίσουμε ανταποκριτές σ' όλα τά χωριά. Δυστυχώς πολλοί λίγοι μᾶς συμπαραστέθηκαν. Δέν ζητούσαμε

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

— Η μεγάλη παγωνιά και τό κρύο είχαν σάν αποτέλεσμα νά σταματήσουν οι εργασίες στο κτίριο τού Γυμνασίου και της Μαθητικής Έστίας. Παρ' όλα αυτά πολλή τακτική συνεχίστηκε της άρμόδιας υπηρεσίας τού Ο.Σ.Κ. επισκέπτεται τό χωριό για έλεγχο και επίβλεψη τών σχετικών εργασιών. Όπως μᾶς δήλωσε δέ ο προϊστάμενος τού τμήματος κ. Γκαρβάβας τό κτίριο θά είναι έτοιμο μέσα στο καλοκαίρι.

— Πολλοί ξενητεμένοι χωριανοί ή και εργαζόμενοι σέ άλλα μέρη πέρασαν μαζί μας τίς γιορτές τών Χριστουγέννων. Τό χωριό παρουσίασε ζηλευτή κίνηση. Έντύπωση προκάλεσε ή επίσκεψη πολλών ξένων.

— Έγιναν άρχαιότητες στον Ε. Σ.Ν.Τ. «Ο ΤΣΟΥΦΛΗΣ» καθώς επίσης και πογραμματοίσις έκδηλώσεων για τους πρώτους μήνες τού '79.

— Ένας άπ' τους αξιωτέρους «άφ'εξής» (κυνηγούς) τού χωριού μας, ο Λεωνίδας Βούρδος σκότωσε δυό άγριογούρουνα με μιάντουφεκιά. Τού ευχόμαστε νά είναι πάντα τυχερός.

— Ζωηρό ένδιαφέρον έκδηλώνουν πολλοί Γιαννιώτες και ξένοι για τήν αγορά οικόπεδων και παλιών σπιτιών στο χωριό μας.

— Στις 17 Δεκεμβρίου έγιναν στον Άγιώργη στα Γιάννινα τά βαφτίσια τού γιού τού συμπατριώτη μας καθηγητή κ. Γιώργου Τσουμάνη. Κομπάρσοι ήταν ο κ. Ηρ. Μάστακας. Στο μικρό δόθηκε τό όνομα Δημήτριος.

— Στις 26 Δεκεμβρίου έγιναν οι γάμοι της καθηγήτριας Σ. Γιαννακού κόρης τού συμπατριώτη μας Παύλου Γιαννακού που ζει στη

πολλά. Λίγες γραμμές για κάθε θέμα ήταν άρκετές. Δυστυχώς συναντήσαμε άδιαφορία άπ' τους κοινωνικούς γραμματείς που τούς ταχυδρομήσαμε και έντυπο έρωτηματολόγιο για συμπλήρωσή του.

Μερικοί μόνο μᾶς βοήθησαν και τούς ευχαριστούμε. Έπανερχόμαστε στην παράκλησή μας με τή βεβαιότητα ότι αυτή τή φορά θά όροϋμε ανταπόκριση.

Θεσσαλονίκη. Ευχόμαστε δόλοφχα νά ζήσουν.

— Όταν είχαν τοποθετηθεί στο δρόμο τού κεντρικού Ζαγοριού οι «νέες» πινακίδες σήμανσης τού δρόμου είχε γραφτεί στην έφημερίδα μας μιάν έπιστολή που έπεσήμανε ούσιώδεις παραλείψεις με τήν έλπίδα ότι οι άρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχίας θά τίς διόρθωναν. Έπειδή πέρασε πολύς καιρός και — δυστυχώς όπως πάντα — μᾶς ξεχάσαν, ο Ε.Σ.Ν.Τ. «Ο ΤΣΟΥΦΛΗΣ» παράγγειλε και θά τοποθετήσει έντός τών ήμερών στις κυριότερες διασταυρώσεις καλαίσθητες πινακίδες με τήν ένδειξη ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ.

«Τσεπελοδίτης»

ΑΡΙΣΤΗ

— Τήν παραμονή τών Χριστουγέννων έγινε στις αίθουσες τού Δημοτικού Σχολείου ή καθιερωμένη Χριστουγεννιάτικη σχολική γιορτή.

Οι αίθουσες τού Σχολείου ήταν καλαίσθητα διακοσμημένες κι όπως ταίριαζε στη γιορτή. Απαγγέλλθηκαν άπ' τους μαθητές Χριστουγεννιάτικα ποιήματα, διάλογοι και παίχτηκαν διάφορα σκέτες σχετικά με τή γιορτή. Στο τέλος μοιράστηκαν στα παιδιά τού σχολείου και της προσχολικής ηλικίας διάφορα Χριστουγεννιάτικα δώρα.

Τή γιορτή τίμησαν όλοι οι γονείς και κηδεμόνες τών μαθητών και οι περισσότεροι κάτοικοι τού χωριού.

— Παρ' όλη τήν κακοκαιρία συνεχίζεται από τή MOMA ή διαπλάτυνση της άμαξιτής Κοινοτικής όδου Αρίστης — Βίκου. Όλοι μᾶς έλπίζουμε πως ως τό καλοκαίρι θά τελειώσουν οι εργασίες κι έτσι τά λεωφορεία, άνετα, θά κυκλοφορούν στο χωριό. Βίκος, άπ' όπου σέ βάθος πολλών χιλιομέτρων θά θαυμάζεται ή μεγαλόπρεπη χαράδρα τού Βίκου, μοναδικό φαινόμενο σ' όλη τήν Ελλάδα και τήν Εύρώπη.

— Τελείωσαν οι εργασίες ανέγερσης της δάσας που θά τοποθετηθεί ή προτομή τού άειμνήστου ήρωα τού '40 συνταγματάρχη Χρ. Ζωΐδη, συχωριανού μας, που έγινε μ' έδαπάνη της θυγατέρας του Νιόβης Μπέγου.

Για τή δράση τού ήρωα ασχολήθηκε «Τό Ζαγόρι μᾶς» στο προηγούμενο φύλλο.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

— Στο δρόμο Φραγκαδιωτών Λεπτοκαρυάς ο εργολάβος που κατασκευάζει τή γεφύρα ένωφίμω δρόμο και τόν εγκατεστημένο δρόμο τή νερά νά μωφίμω τόν υπόλοιπο και τώρα τή κίνηση νά κινδυνεύουν νά γινεί στούν.

ΕΛΛΟΦΟΤΟΠΟΣ

— Έγινε ή διάνοιξη τού μου από τό χωριό στο γεφύρο τού Καλπακίου.

— Έπισκευάζεται ή Σχολή Σελωμιού για λειτουργία Σχολη-ραπτικής, ύφαντικής, κεντημα-τικής.

— Διατέθηκαν 250 χιλιάδες και πάνω για προκοδότηση ριτσιών και για κοινωνικά και κλησιαστικά έργα.

— Τελείωσαν οι εργασίες στέγαστρου για τους έπίδοτες λεωφορείου.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Μετά από πολύμηνες διαπραγματεύσεις συμφωνήθηκε ή ανταλλαγή τού οικόπεδου τού Ριζαρείου Κληροδοτήματος στην έδω Σοφίας με:

1) Νά κρατήσει τό κληροδότημα 3 στρέμματα για νά άνεγει τό ΡΙΖΑΡΕΙΟ πνευματικό κέντρο.

2) Οικόπεδο (Ιόνος Σγανού 2,5 στρέμματα στη γωνία τών δών Ακαδημίας και Χαρ. Τρούπη.

3) 17 στρέμματα στο Φιλικό Δέλτα με ειδικούς όρους δόμησης.

4) 18 στρέμματα στα Γιάννινα (παλιό Άγροτικό Οικοτροφείο).

— Απεφασίσθη ή ύδρευση Μοροτεχνικού Κέντρου στο Μονάδρι (πίστωση 2 εκατ.) τό 1979.

— Αξίζουν πολλά συγχαρητήρια στον άπελθόντα πρόεδρο τού Κληροδοτήματος κ. Άγγελος Ι. Τσο για τίς παραπάνω ιστορικής σημασίας επιτυχίες του.

— Ευχόμαστε στο συμπατριώτη νέο πρόεδρο Γιάννη Σαραλή όρεξη και συνέχεια στις επιτυχίες τήν επίδωση τού Ζαγοριού.

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

— Στις 13 Ιανουαρίου δόθηκε ή έτήσια χοροεπεριόδη της Ανώφτης. Ανω Ραβενιωτών τού ξενόδοχου ΕΕΝΟΦΩΝ, που σημείωσε μεγάλη επιτυχία.

ΜΑΝΑΣΗ

Από τά συνεργεία τού Έργου τού Μεταλλευτικών Έρευνών έντεπιστήσαν κοιτάσματα φωσφορικών στο Μισσιέλι.

Για τήν καλύτερη έρευνα έντοπισμό της περιεκτικότητας τών κοιτασμάτων ή MOMA θ' άνέλθει δρόμους πρὸς τά σημεία όπου έχουν έντοπιστεί.